

Bundel van de Vergadering Algemeen Bestuur GSP van 11 mei 2017

- 1 Opening
- 2 Mededelingen en inkomende / uitgaande stukken
- 2.a Lange termijn agenda
Voor kennisgeving aannemen
2b 17-05-11 (AB) Lange Termijn Agenda Gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports 2017.docx
- 3 Verslag van de vergadering van 8 december 2016
3. Verslag Openbaar AB GR GSP, d.d.08-12-2016.doc
- 4 Zaken betreffende de GR Groningen Seaports
- 4.a Vaststelling archiefverordening
2017.00920 AB Archiefverordening openbaar lichaam GR 2017.pdf
- 4.b Rapportage stand van zaken borgstelling
2017.00924 AB Rapportage geborgde financiering 2016.pdf
4d2 Rapportage geborgde financiering 2016.pdf
- 4.c Procedure om te komen tot een nieuwe accountant
2017.00921 AB aanbesteding nieuwe accountant.pdf
- 5 Standpuntbepaling t.b.v. AvA
- 5.a Jaarrekening NV
2017.00922 AB Vaststelling jaarrekening GSP NV en kennisnemen jaarverslag RvC.pdf
5a2 Getekende en gewaarmerkte Jaarrekening 2016 GSP NV incl verklaring.pdf
5a3 20170511 - AvA-besluit jaarrekening GSP NV 2016.pdf
5a4 Jaarverslag van RvC 2016.pdf
- 5.b Wijziging reglement RvC
2017.00923 AB Vaststelling aangepast artikel in reglement RvC.pdf
5b Vaststellen aangepast artikel in reglement RvC.pdf
- 6 Rondvraag
- 7 Sluiting

Lange Termijn Agenda (AB) Gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports 2017 (21-04-2017)

Vergadering van het Algemeen Bestuur			
Verzenden	Datum	Tijd	Onderwerpen
20-04-2017	11-05-2017	9.30 – 11.00	<ul style="list-style-type: none"> - Rapportage stavaza borgstelling (art 8.1 ovk borgstelling) - Jaarrekening NV - Vaststellen archiefverordening - Vaststellen procedure om te komen tot een nieuwe accountant voor de rekeningcontrole
08-06-2017	29-6-2017	10.30 – 12.00	<ul style="list-style-type: none"> - Vaststelling rekening 2016 (art 31.2 GR) - Vaststelling vergoeding ogv dienstverleningsovereenkomst (art 4.1. DV ovk) - Vaststelling vergoeding ogv ovk borgstelling (art 9.1 ovk borgstelling) - Vaststelling BTW compensatie - Voorstel gunning accountantsdiensten (besluit)
22-06-2017	13-07-2017	9.30 – 11.00	- Vaststelling begroting 2018 (art 30.4 GR)
29-09-2017	19-10-2017	9.30 – 11.00	- Tussenrapportage financiële stand van zaken per 1 juli GR (ter informatie)
30-11-2017	20-12-2017	9.30 – 11.00	<ul style="list-style-type: none"> - Definitieve vaststelling proces rekening 2017 en begroting 2019 - Benoeming nieuwe accountant - Programma van eisen jaarrekening 2017 - LTA en vergaderrooster 2018 - Bedrijfsplan NV (ava)

Kerstvakantie 2016	24 dec – 8 jan	wk 1
Voorjaarsvakantie	18 feb – 26 feb	wk 8
Pasen	16/17 apr	wk 16
Meivakantie	22- apr – 30 apr	wk 17
Hemelvaart	25 mei	wk 21
Pinksteren	4/5 juni	wk 23
Zomervakantie	22 jul – 3 sept	wk 30 t/m 35
Herfstvakantie	21 okt – 29 okt	wk 43
Kerstvakantie 2017	23 dec – 7 jan	wk 52-1

GRONINGEN SEAPORTS

Verslag openbare vergadering van het Algemeen Bestuur van de GR Havenschap GSP, gehouden op 08-12-2016 van 09.30 uur tot 10.00 uur op het kantoor van Groningen Seaports te Delfzijl.

Aanwezige leden:

Provincie Groningen : P.H.R. Brouns (voorzitter), G.J. Steenberg, J. Wolters;
Gemeente Delfzijl : J.H. Menninga, J.A. Ronde;
Gemeente Eemshaven : H.G.A. Sienot, G. Martini, A. Spijk-van de Pol;

Afwezig: : H.K. Bouman, M.G. Brouwer, E. Eikenaar, P. op 't Holt, C. Buffinga;

Voorts aanwezig:

RvC GSP NV : B. Bruggeman;
MT GSP NV : H.D. Post, R.O. Genee;

Ambtelijke ondersteuning:

GR GSP : A. Swart (secretaris);
Verslagbureau Groningen : Th. Poggemeier (verslag).

1. Opening

Dhr. Brouns opent de vergadering, heet de aanwezigen welkom en meldt dat de heren Kok, Brouwer, Eikenaar en Bouman verhinderd zijn.

2. Mededelingen en inkomende/uitgaande stukken

a. Brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over het toezichtregime 2017

Dhr. Brouns deelt mee dat in het kader van de staatssteunmelding bij de Europese Commissie, aangaande de financiering op lange termijn, contacten zijn gelegd met het ministerie van Binnenlandse Zaken dat vervolgens contact heeft opgenomen met de Europese Commissie. Gehoopt wordt dat halverwege januari 2017 van de adviseurs van AKD een eerste formele terugkoppeling zal worden ontvangen, waarna het AB daarvan op de hoogte zal worden gesteld.

De ingekomen brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vermeldt dat kan worden volstaan met repressief toezicht en wordt met inachtneming van de opmerking om bij toekomstige begrotingen en jaarrekeningen (op grond van het gewijzigde BBV) kengetallen op te nemen, voor kennisgeving aangenomen.

b. Lange Termijn Agenda

Dhr. Brouns meldt dat de lange termijn agenda regelmatig zal worden geactualiseerd, zodat de voortgang van de lopende dossiers gevolgd kan worden. Hij concludeert dat de agenda voor kennisgeving wordt aangenomen.

Mw. Spijk vraagt of de voorgenomen vergadering van 16 december 2016 doorgaat.

Dhr. Swart antwoordt dat die vergadering, afhankelijk het verloop van deze en de hierna te houden besloten vergadering, zou kunnen vervallen.

3. Verslag van de vergadering van 25 oktober 2016

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. GR aangelegenheden

Er zijn geen onderwerpen geagendeerd.

5. Standpuntbepaling t.b.v. AvA (ter goedkeuring)

a. **Bedrijfsplan 2017 – 2021**

Dhr. Brouns licht toe dat het bedrijfsplan gelijktijdig aan het traject dat de aandeelhoudersstrategie heeft doorlopen, tot stand is gekomen. De aandeelhoudersstrategie zal het toetsingskader vormen voor de plannen van de NV, inclusief het Bedrijfsplan 2017-2021.

Dhr. Post geeft een korte toelichting. Er is sprake van een belangrijke gegadigde (op het gebied van de recycling) die zich de komende jaren in Delfzijl wil vestigen. Het wachten was op het gereedkomen van de provinciale structuurvisie en daaropvolgend het bijbehorende bestemmingsplan. Volgende week wordt het ontwerp van de structuurvisie door GS goedgekeurd. Dat zal als toetsingskader worden gehanteerd voor de vestiging van nieuwe bedrijven. Inmiddels is duidelijk dat er twee gegadigden voor Delfzijl zijn, terwijl een derde geïnteresseerd is in vestiging in de Eemshaven.

Nieuw in het bedrijfsplan is dat de gelden die binnenkomen bij verkoop van grond daadwerkelijk geïnvesteerd worden en het rendement dienen te behalen dat in de aandeelhoudersstrategie is vastgelegd.

De strategie om donkergroene stroom, of zoals het tegenwoordig heet: oranje-groene stroom, is eerder aan het AB voorgelegd. De vraag is of het AB de strategie steunt dat de NV, zo nodig via aandeelhouderschap, oranje-groene stroom verwerft. Eerder is gesteld dat als er concrete plannen zijn voor een daadwerkelijke deelneming, deze voorgelegd worden. Zo ver is het nog niet, maar wel is middels een contractuele afspraak met initiatiefnemers duidelijk dat desgewenst 200 MW oranje-groene stroom kan worden afgenomen. Er is dus een volgende stap gezet in het realiseren van de strategie. Het betreft dus een mogelijkheid om te investeren en het beoogde en voorgeschreven rendement te behalen.

Voorts zal getracht worden om de maand en kwartaalrapportages, alsmede de jaarrapportages, volledig aan te laten sluiten op de uitgangspunten van de aandeelhoudersstrategie, zodat de aandeelhouder kan herkennen hoe het bedrijf scoort op de kengetallen. Inzake de duurzaamheidsaspecten is het niet eenvoudig om exact de CO2-footprint van de havens weer te geven, maar er zal extra inzet worden gepleegd om daar grip op te krijgen. Dhr. Wolters neemt aan dat het bedrijfsplan elk jaar wordt vernieuwd. Kan ervan worden uitgegaan dat volgend jaar of eventueel het jaar daarop een scheiding is doorgevoerd tussen het havenbedrijf en de exploitatie?

Dhr. Post antwoordt dat dit het volgend jaar inderdaad zal zijn gerealiseerd.

Dhr. Wolters wijst erop dat in 2017 veel opbrengsten middels verkoop zijn opgenomen, maar weinig opbrengsten middels erfpacht. Dat lijkt strijdig te zijn met de uitgangspunten. Wat is daarvan de reden?

Dhr. Post stelt dat het de vraag is of dit strijdig is met de uitgangspunten. Het is in ieder geval strijdig met het aandeelhoudersbelang en de aandeelhoudersstrategie als verkoopopbrengsten alleen gebruikt worden om negatieve resultaten van de onderneming te compenseren. Dat is nadrukkelijk *niet* de bedoeling, want in het bedrijfsplan is opgenomen dat verkoopopbrengsten renderend geïnvesteerd dienen te worden. In de toekomst zal dat apart in een overzicht worden getoond aan de hand van de cijfers.

Dhr. Wolters stelt de kwestie van de vervuilde grond aan de orde, zoals in het voorbeeld van North Refinery en Aldel. Het probleem is dat een bedrijf failliet kan gaan en/of geen geld heeft voor sanering van vervuilde grond. Wie draait dan op voor het schoonmaken? Het zal uitmaken of de grond in erfpacht is uitgegeven of in eigendom. Wordt overwogen om bij toekomstige uitgifte een borgstelling te eisen om problemen in de toekomst te vermijden?

Dhr. Post antwoordt dat in het geval van North Refinery, dat failliet is verklaard en de grond in erfpacht had, de grond formeel van de curator is. Bij afronding van het faillissement komt de grond terug naar GSP. In dit concrete geval heeft GSP een schriftelijke verklaring van het provinciaal bestuur dat de vervuiling die *in de grond* aanwezig is, geen saneringsplicht kent. Momenteel wordt de vervuiling boven de grond, al dan niet met medewerking van de curator, opgeruimd. Uiteindelijk zal getracht worden om de grond die terugkomt, opnieuw uit te geven aan een ondernemer.

Het tweede punt is dat in oude contracten dit nooit een item was en hierin nooit is voorzien. Inzake Aldel is daarom sprake van een groot risico. Het gaat hier om een groot vervuild terrein. Bij Akzo Nobel was vervuiling door het grondwater buiten de hekken van het bedrijf terecht gekomen in onverkochte grond. Dit werd door het bedrijf als zodanig erkend, maar men beriep zich op verjaring. Uiteindelijk is een regeling getroffen. Inmiddels is het terrein gesaneerd en de kosten daarvan worden terugverdiend middels verhoging van de erfpacht.

In alle nieuwe contracten met risicovolle bedrijven wordt een bankgarantie geëist. Formeel moet

de vergunningverlener dit doen en erop toezien dat de bankgarantie wordt geëffectueerd. Zo wordt getracht om toekomstige risico's in te dammen. De risico's die momenteel nog worden gelopen betreffen in hoofdzaak de vervuiling van Aldel en Akzo Nobel. Ook de betreffende risicoanalyse zal geregeld worden geactualiseerd.

Dhr. Brouns constateert dat niemand verder nog een vraag heeft en stelt voor dat de stem in de AvA zodanig wordt uitgebracht dat goedkeuring wordt verleend aan het Bedrijfsplan 2017 – 2021. Het voorstel wordt aanvaard.

b. Wijziging statuten en directiereglement Groningen Seaports NV (ter goedkeuring)

Dhr. Brouns refereert aan zijn in de vorige vergadering gemaakte opmerking dat het noodzakelijk is om de statuten en het directiereglement van GSP aan te passen. Deze aanpassing ligt nu ter goedkeuring voor aan de aandeelhouder en tevens ligt het besluit voor om de secretaris te machtigen om het besluit ook daadwerkelijk tot uitvoering te kunnen brengen voor zover het gaat om het laten passeren van de akte.

Dhr. Menninga vraagt naar de onderlinge taakverdeling tussen de twee directeuren.

Dhr. Bruggeman antwoordt dat sprake is van een taakverdeling waarbij *finetuning* wordt doorgevoerd op moment dat er iemand is aangesteld. Er is een CEO (algemeen directeur; o.a. algemeen beleid, communicatie, representatie en commerciële trajecten) en een CFO (financieel directeur; inclusief operationele aspecten). De precieze onderverdeling kan worden opgesteld wanneer een kandidaat daadwerkelijk is aangesteld.

Dhr. Menninga vraagt of het AB de definitieve taakverdeling krijgt toegestuurd als de gezochte persoon is benoemd en verder vraagt hij hoe wordt gezocht.

Dhr. Bruggeman antwoordt bevestigend op de eerste vraag en op de tweede vraag antwoordt hij dat advertenties zijn geplaatst en er een bureau is ingehuurd die geschikte personen selecteert. Momenteel wordt gesproken met kandidaten en gehoopt wordt dat zo spoedig mogelijk een kandidaat kan worden voorgedragen aan de aandeelhouder die de benoeming moet verrichten. De normale procedure wordt gevolgd die geldt bij benoeming van bestuurders.

Dhr. Martini, afkomstig uit de zeevaart, denkt dat er een duidelijke behoefte bestaat aan één kapitein op het schip dat GSP NV heet.

Dhr. Brouns antwoordt dat het AB een aandeelhoudersstrategie heeft vastgesteld waarbij een aanzienlijk aantal veranderingen in het functioneren van dit bedrijf die met name in het financiële domein liggen, doorgevoerd dienen te worden. Daarmee heeft deze organisatie een forse uitdaging voor de boeg hetgeen de reden is voor de conclusie van de RvC om de algemene directie te scheiden van Operations and Finance. De *finetuning* heeft met de overlap tussen deze twee terreinen te maken. De opgave voor deze organisatie heeft het AB overigens zelf veroorzaakt.

Dhr. Bruggeman benadrukt dat gekozen is voor collegiaal bestuur met een voorzitter die de opdracht heeft om ervoor te zorgen dat besluitvorming binnen het bestuur plaatsvindt en dat besluiten aan de RvC en de aandeelhouder worden voorgelegd.

Mw. Spijk leest in punt 5.b.4 dat er geen jaarverslag meer gemaakt wordt maar een bestuursverslag, maar in de begrippenlijst is dat niet gewijzigd.

Dhr. Brouns stelt dat de begrippenlijst moet worden aangepast. Vervolgens vraagt hij of het AB met het voorstel akkoord gaat, zodat dit akkoord in de AvA geëffectueerd kan worden. Hij concludeert dat dit het geval is.

6. Rondvraag

Dhr. Post meldt dat binnen de NV nagedacht wordt over een structurele manier waarop de leden van het AB worden geïnformeerd. Er is voorgenomen om vaker een havenbijeenkomst in Weiwerd te organiseren en ook zullen modernere middelen worden gebruikt om het AB goed te informeren over wat er in de NV gebeurt.

Dhr. Ronde wijst erop dat de havenbijeenkomst alleen bedoeld was voor raden en Staten.

Dhr. Wolters vraagt of het AB binnenkort ook word geïnformeerd over de zoektocht naar een nieuwe commissaris.

Dhr. Bruggeman heeft goede hoop dat dit zeer spoedig het geval is.

7. Sluiting

De vergadering wordt gesloten om ca. 10 uur.

Voorstel aan Algemeen Bestuur

Datum AB-vergadering: 11 mei 2017

Nummer: 2017.00920

Voor akkoord

Datum

Paraaf

Secretaris: A.A. Swart

21 april 2017

Onderwerp: Archiefverordening openbaar lichaam Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports 2017

Inleiding:

Na de verzelfstandiging is de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de publiekrechtelijke taken bij de Gemeenschappelijke Regeling gebleven. Dit geldt ook voor de verantwoordelijkheid die uit de Archiefwet 1995 voortvloeit.

In artikel 35 van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports is het dagelijks bestuur belast met de zorg voor de bewaring en het beheer van het archief. Het Algemeen Bestuur dient de kaders daarvoor vast te stellen. Met deze Archiefverordening worden de kaders voor de zorg voor de archiefbescheiden vastgelegd. De verordening sluit aan bij de Archiefwet 1995 en het Archiefbesluit 1995.

Nadat deze verordening is vastgesteld zal het Dagelijks Bestuur een Besluit Informatiebeheer vast te stellen, waarin voorschriften zijn opgenomen met betrekking tot het beheer van documenten en van de archiefbewaarplaats.

Voorstel:

Het Algemeen Bestuur wordt verzocht om de Archiefverordening openbaar lichaam Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports 2017 vast te stellen.

Bijlage: Archiefverordening openbaar lichaam Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports 2017

Archiefverordening openbaar lichaam Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports

Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports

gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur van 3 februari 2017

gelet op artikel 40, eerste en tweede lid van de Archiefwet 1995 en artikel 35, eerste lid van de gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports

Besluit vast te stellen de navolgende:

Verordening betreffende de zorg van het dagelijks bestuur voor de archiefbescheiden, het aanwijzen en het beheer van de archiefbewaarplaats en het beheer van de archiefbescheiden voor zover deze niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats (Archiefverordening).

Hoofdstuk I. Algemene bepalingen

Artikel 1

In deze verordening en de daarop berustende voorschriften wordt verstaan onder:

- a. de wet: de Archiefwet 1995;
- b. beheerder(s): degene(n) die ingevolge artikel 4 is/zijn belast met het beheer van de archiefbescheiden die niet zijn overgebracht naar een archiefbewaarplaats;
- c. informatiesysteem: systeem van documentatie, procedures, apparatuur en programmatuur, met behulp waarvan archiefbescheiden kunnen worden vervaardigd, bewerkt, verzonden, ontvangen, bewaard, geordend en geraadpleegd.

Hoofdstuk II. De archiefbewaarplaats

Artikel 2

Als archiefbewaarplaats van de gemeenschappelijke regeling wordt aangewezen de archiefbewaarplaats van de Provincie (onder de naam het RHC Groninger Archieven).

Hoofdstuk III. De zorg van het dagelijks bestuur voor de archiefbescheiden

Artikel 3

Het dagelijks bestuur draagt zorg voor voldoende en doelmatige archiefruimten.

Artikel 4

Het dagelijks bestuur draagt zorg voor het aanwijzen van de beheerder(s).

Artikel 5

Het dagelijks bestuur draagt zorg voor voldoende, deskundigheid voor de werkzaamheden verbonden aan het beheer van de archiefbescheiden en documentaire verzamelingen, ongeacht hun vorm.

Artikel 6

1. Het dagelijks bestuur draagt er zorg voor, dat de vervaardiging en de bewaring van de archiefbescheiden geschieden op zodanige wijze, dat het behoud van deze bescheiden voldoende is gewaarborgd.
2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de vervaardiging van bescheiden bestemd voor een overheidsorgaan of andere belanghebbende, van welke bescheiden redelijkerwijze kan worden aangenomen dat zij voor dezen als archiefbescheiden voor blijvende bewaring in aanmerking komen.

Artikel 7

Het dagelijks bestuur stelt voor het beheer van de archiefbescheiden voorschriften vast.

Artikel 8

Het dagelijks bestuur doet jaarlijks aan het algemeen bestuur verslag van de kwaliteit van het gevoerde beheer. Het dagelijks bestuur legt daarbij over een verslag van het externe beheer van de archiefbescheiden die zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

Hoofdstuk IV Slotbepalingen**Artikel 9**

Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 juni 2017

Artikel 10

Deze verordening wordt aangehaald als Archiefverordening openbaar lichaam Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports 2017.

Vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van het openbaar lichaam Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports, 11 mei 2017.

.....
P. Brouns,
voorzitter

.....
A. Swart,
secretaris

Memorie van toelichting

Deze archiefverordening sluit aan bij de Archiefwet 1995 en het Archiefbesluit 1995, en dient door het algemeen bestuur te worden vastgesteld op grond van de in de aanhef voorschriften.

Zij bestaat in hoofdzaak uit twee gedeelten, namelijk:

- de regeling voor de zorg, die het dagelijks bestuur draagt voor de archieven en
- het bij of krachtens de wet bepaalde ten aanzien van het beheer van de archiefbescheiden die niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

Deze verordening is, evenals wet en besluit, niet alleen van toepassing op klassieke, papieren archiefbescheiden, maar ook op moderne, digitale informatiedragers.

Hoofdstuk III bevat een uitwerking van het begrip "zorg", dat in de Archiefwet 1995 niet wordt gedefinieerd. Wat voldoende en doelmatige archiefruimten zijn (artikel 3), is geregeld in het Archiefbesluit 1995 en in de Archiefregeling.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

Begripsbepalingen zijn alleen uit de wet overgenomen als daaraan in deze verordening een meer specifieke betekenis moest worden toegekend.

Artikel 2

De keuze voor de bewaarplaats wordt ingegeven door de deelname van de provincie Groningen aan de gemeenschappelijke regeling: het is tevens de provinciale archiefbewaarplaats.

Artikel 3

De Archiefregeling stelt op grond van artikel 13, vierde lid, van het Archiefbesluit 1995 vast, aan welke bouwkundige en inrichtingseisen de archiefruimten moeten voldoen.

Artikel 4

Het aanwijzen van de beheerder is opgenomen in de op grond van artikel 7 te stellen voorschriften: het Besluit Informatiebeheer.

Artikel 6

De Archiefregeling stelt op grond van artikel 11 tweede lid van het Archiefbesluit 1995 nadere regels omtrent de kwaliteit van en de procedures rond het materiële behoud van de daarvoor in aanmerking komende archiefbescheiden. Artikel 11 van het Archiefbesluit 1995 kent de in dit artikel bedoelde verplichting slechts ten behoeve van de interne stukken. Uit overwegingen van behoorlijk bestuur en ter besparing van conserveringskosten voor de overheid als geheel is in het tweede lid bepaald, dat ook de te verzenden stukken aan de dezelfde regels dienen te voldoen. De gemeenschappelijke regeling heeft als ontvanger van door andere overheden opgemaakte stukken daarvan zelf ook profijt.

Artikel 7

De bedoelde voorschriften zijn opgenomen in het Besluit Informatiebeheer.

Artikel 8

Binnen één zittingsperiode verneemt het algemeen bestuur op deze manier vier maal wat er op het gebied van de archiefzorg, het archiefbeheer en de bijbehorende kwaliteitszorg (artikel 16 van de Archiefregeling) heeft plaatsgevonden. Een jaarlijkse verslaglegging past bij het vernieuwde interbestuurlijk toezicht, waarbij een zwaarder accent wordt gelegd op de horizontale verantwoording

Voorstel aan Algemeen Bestuur

Datum AB-vergadering: 11 mei 2017

Nummer: 2017.00924

Voor akkoord

Datum

Paraaf

Secretaris: A.A. Swart

21 april 2017

Onderwerp: Rapportage geborgde financiering 2016

Conform artikel 8 van de overeenkomst houdende volledig geborgde financiering, zoals die is gesloten tussen de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports N.V., d.d. 12 februari 2016, wordt u de rapportage geborgde financiering 2016 aangeboden.

De volgende informatie wordt in deze rapportage verder toegelicht:

1. De omvang van de financieringsbehoefte van de NV in relatie tot het Nieuwe Borgtochtenplafond (zoals omschreven in voornoemde overeenkomst);
2. De aard en omvang van de geldleningen waarvan de looptijd eindigt in het lopende (2016) en komende boekjaar (2017) en die geherfinancierd moeten worden;
3. De omvang van de geldleningen waarvoor de GR borgtochten heeft afgegeven in relatie tot de geldleningen waarvoor de GR geen borgtochten heeft afgegeven; en
4. De aard en omvang van zekerheden die door de NV aan derden zijn verstrekt.

De GR heeft twee akten van borgtocht verstrekt aan Bank Nederlandse Gemeenten namelijk;

- Financieringsovereenkomst met een maximaal krediet van € 265 miljoen voor de geborgde projecten
- Financieringsovereenkomst met een maximaal krediet van € 84,5 miljoen voor de bijstortingsverplichting van het derivaat met ABN AMRO

De GR heeft een borgtocht getekend met ABN AMRO voor de verplichtingen uit hoofde van het derivaat. Tevens wordt in deze rapportage de omvang aangegeven van de geldleningen ten behoeve van de bijstortingsverplichting derivaat ABN AMRO.

Opvallend in de rapportage is het verschil tussen de geraamde noodzakelijke borg voor het derivaat en het feitelijke bedrag zoals blijkt uit deze rapportage. Een belangrijke oorzaak hiervan is de sterk gedaalde rentestand ten opzichte van het moment waarop de berekeningen zijn gemaakt.

Voorstel:

De rapportage ter kennisgeving aan te nemen.

Voorwaarden:

Financieel: n.v.t.

Mandaat: AB

Bijlage: Rapportage

2017.00528

GRONINGEN SEAPORTS

Rapportage geborgde financiering 2016

Groningen Seaports · Handelskade Oost 1 · Postbus 20004 · 9930 PA Delfzijl

☎ 0596-640400 📠 0596-630464 www.groningen-seaports.com

Inleiding

Op 12 februari 2016 is de overeenkomst houdende volledig geborgde financiering getekend door de Gemeenschappelijke regeling Groningen Seaports (GR) en Groningen Seaports NV (NV). In deze overeenkomst is afgesproken dat jaarlijks over de borgstelling wordt gerapporteerd.

Voor u ligt de eerst rapportage geborgde financiering over 2016. De volgende informatie wordt in deze rapportage verder toegelicht:

1. De omvang van de financieringsbehoefte van de NV in relatie tot het Nieuwe Borgtochtenplafond (zoals omschreven in voornoemde overeenkomst);
2. De aard en omvang van de geldleningen waarvan de looptijd eindigt in het lopende (2016) en komende boekjaar (2017) en die geherfinancierd moeten worden;
3. De omvang van de geldleningen waarvoor de GR borgtochten heeft afgegeven in relatie tot de geldleningen waarvoor de GR geen borgtochten heeft afgegeven; en
4. De aard en omvang van zekerheden die door de NV aan derden zijn verstrekt.

De GR heeft twee akten van borgtocht verstrekt aan Bank Nederlandse Gemeenten namelijk:

- Financieringsovereenkomst met referentie 1780799 met een maximaal krediet van € 265 miljoen voor de geborgde projecten
- Financieringsovereenkomst met referentie 1828267 met een maximaal krediet van € 84,5 miljoen voor de bijstortingsverplichting van het derivaat met ABN AMRO

De GR heeft een borgtocht getekend met ABN AMRO voor de verplichtingen uit hoofde van het derivaat. Tevens wordt in deze rapportage de omvang aangegeven van de geldleningen ten behoeve van de bijstortingsverplichting derivaat ABN AMRO.

1 Omvang financieringsbehoefte

In de overeenkomst van 12 februari 2016 is een Nieuw Borgtochtenplafond vastgesteld van € 268 miljoen. Tevens is vastgesteld dat per 12 februari 2016 de actuele financieringsbehoefte voor de projecten van de NV uitkwam op € 221 miljoen. Ultimo 2016 was deze financieringsbehoefte gedaald naar € 213 miljoen. Het saldo liquide middelen was ultimo 2016 € 11 miljoen. Dit komt omdat een extra kasgeldlening was aangetrokken voor de aankoop gronden Green Box Computing. De inkomsten van Green Box Computing waren voor het einde van het jaar op onze rekening ontvangen. Deze extra kasgeldlening is begin januari afgelost.

2 Aard en omvang geldleningen

In februari 2016 zijn vier vaste leningen afgesloten en maandelijks worden variabele (kasgeld)leningen afgesloten.

Vaste leningen:

Bedragen x € 1 mln.

Vaste leningen	Ultimo Q4 2016
7-jaars lening	50
4-jaars lening	35
Roll-over-faciliteit 12 jaars	50
Roll-over-faciliteit 10 jaars	50
Totaal vaste leningen	185

Kasgeldleningen ten behoeve van geborgde projecten

Bedragen x € 1 mln.

Ingangs datum	Eind datum	Tegen partij	Hoofd som	Rente	Euribor	Opslag	Dagen
04-01-16	16-02-16	BNG	241,0	0,000%	-0,205%	0,205%	43
16-02-16	12-04-16	BNG	14,6	0,000%	-0,205%	0,205%	56
12-04-16	17-05-16	BNG	16,5	-0,080%	-0,340%	0,260%	35
17-05-16	16-06-16	BNG	16,0	-0,090%	-0,349%	0,259%	30
16-06-16	14-07-16	BNG	14,0	-0,100%	-0,353%	0,253%	28
14-07-16	16-08-16	BNG	13,5	-0,110%	-0,367%	0,257%	33
16-08-16	15-09-16	BNG	15,5	-0,120%	-0,368%	0,248%	30
15-09-16	13-10-16	BNG	15,5	-0,130%	-0,371%	0,241%	28
13-10-16	15-11-16	BNG	14,0	-0,130%	-0,371%	0,241%	33
15-11-16	15-12-16	BNG	16,0	-0,130%	-0,373%	0,243%	30
15-12-16	17-01-17	BNG	16,0	-0,130%	-0,371%	0,241%	33
20-12-16	05-01-17	BNG	11,8	-0,050%	-0,371%	0,321%	16
19-12-16	30-12-16	BNG	8,7	-0,150%	-0,380%	0,230%	11

De blauw gearceerde regels sluiten aan met de uitstaande kasgeldleningen van de geborgde projecten per 31 december 2016. Het totaal vaste leningen (€ 185 miljoen) en de kasgeldlening (€ 16 en € 11,8 miljoen) tellen in totaal op totaal de al eerder genoemde financieringsbehoefte van afgerond € 213 miljoen.

Ten behoeve van de bijstortingsverplichting derivaat ABN AMRO zijn de volgende kasgeldleningen aangegaan:

Ingangs datum	Eind datum	Tegen partij	Hoofd som	Rente	Euribor	Opslag	Dagen
16-02-16	04-04-16	BNG	53,4	0,000%	-0,205%	0,205%	48
04-04-16	04-07-16	BNG	56,3	0,000%	-0,245%	0,245%	91
04-07-16	04-10-16	BNG	63,4	-0,040%	-0,286%	0,246%	92
04-10-16	03-01-17	BNG	64,4	-0,040%	-0,301%	0,261%	91

De blauw gearceerde regel is de uitstaande kasgeldlening ten behoeve van de bijstortingsverplichting per 31 december 2016.

In 2017 zullen er geen geldleningen geherfinancierd gaan worden.

3 Omvang geldleningen geborgd en ongeborgd

De omvang van de geborgde geldleningen per ultimo 2016 zijn:

Bedragen x € 1 mln.

Vreemd vermogen	Ultimo Q4 2016
Rekening Courant	11
Stand liquide middelen	11
Kasgeld geborgde projecten	27,8
7-jaars lening	50
4-jaars lening	35
Roll-over-faciliteit 12 jaars	50
Roll-over-faciliteit 10 jaars	50
Stand geborgd vreemd vermogen	213
Kasgeld bijstortingsverplichting derivaat	64
Stand geborgd vreemd vermogen	277

De leningen zijn in hoofdstuk 2 toegelicht. Daarnaast is een ongeborgde geldlening afgesloten door de NV. Dit betreft een vaste lening voor de aanleg van de stoomleiding Eneco/Akzo. Deze lening heeft een hoofdsom van € 16,2 miljoen.

4 Zekerheden die door de NV aan derden zijn verstrekt

De NV heeft in 2016 geen zekerheden verstrekt aan derden.

Voorstel aan Algemeen Bestuur

Datum AB-vergadering: 11 mei 2017

Nummer: 2017.00921

Voor akkoord

Secretaris: A.A. Swart

Datum

21 april 2017

Paraaf

Onderwerp: aanbesteding nieuwe accountant

Aanleiding

Accountant EY is in 2012 na besluit van het AB van de GR, benoemd tot accountant voor de controle van de jaarrekening 2012 t/m 2015 met één keer optie tot verlenging van 1 jaar.

Na verzelfstandiging heeft de uitvoering van de accountantscontrole bij zowel de N.V. als de GR op basis van dit besluit plaatsgevonden, waarbij wel expliciet de keuze is gemaakt om dit door twee verschillende accountants van EY te laten doen.

Op grond van dit besluit dient de GR en kan ook de N.V. voor het jaar 2017 en daarna naar een nieuwe accountant zoeken.

In de verzelfstandigingsovereenkomst die tussen de GR en de NV is opgesteld staat (artikel 5.8): "partijen streven er naar dat te allen tijde de externe accountant van Groningen Seaports N.V. ook de externe accountant zal zijn van de GR" en "partijen zullen zo nodig de uitvoering van de accountantsdiensten gezamenlijk aanbesteden".

Dit betekent dat zolang deze overeenkomst van kracht is en er geen onmogelijkheid toe is, de NV en GR samen optrekken bij de selectie van de accountant en de uitvoering van de accountantscontrole.

Voorstel

Voorstel is om opnieuw een contract met een bevoegde accountant aan te gaan voor vier jaar (2017 t/m 2020) en daarvoor een aanvraag in de markt uit te zetten. Een veel kortere of langere periode is op basis van ervaring en vanuit efficiency oogpunt (voor zowel accountant als de organisatie) niet raadzaam.

De uitvraag en selectie zal door de NV en GR gezamenlijk worden uitgevoerd.

Voorkeur gaat uit naar het aanvragen bij de vier grootste accountantskantoren binnen Nederland. Deze methode kan worden beargumenteerd doordat enerzijds snelheid in de procedure van belang is en anderzijds kennis van en ervaring bij havenbedrijven noodzakelijk is en bij de zogenaamde BIG4 mag worden verondersteld.

Europees aanbesteden is niet nodig aangezien het om een bedrag onder de 418K gaat conform de wettelijke regelgeving.

De resultaten van de aanvraag in de markt zullen ter besluitvorming aan de Directie/RvC van de NV en aan het DB/AB van de GR worden voorgelegd.

De benoeming van de accountant dient bij de NV door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders plaats te vinden en bij de GR door het DB/AB; dit betekent dat benoeming voor de NV en GR in feite in één en dezelfde vergadering kan worden afgehandeld. Het voorstel tot benoeming van de accountant, dat ter besluitvorming aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Groningen Seaports N.V. wordt voorgelegd, gaat vergezeld van een advies van de auditcommissie en/of Raad van Commissarissen.

Om tot aanvraag over te kunnen gaan dient een bestek te worden opgesteld. In het bestek worden de randvoorwaarden en selectiecriteria genoemd die hierna kort worden gespecificeerd. Tevens wordt de planning en de bemensing van het selectieteam toegelicht.

Randvoorwaarden

- contract voor periode van vier boekjaren 2017 t/m 2020 voor NV en GR apart, met één keer optie tot verlenging van 1 jaar;
- interim controle met bijbehorende managementletter in september/oktober (NV);
- controle op de jaarrekening, bestuursverslag, overige gegevens met bijbehorende controle verklaring, accountantsverslag en auditgesprekken met Directie, RvC, DB in december/januari/februari;
- uitvoering controle voor GR en NV door twee verschillende controle teams, die bij voorkeur zijn gevestigd zijn in de provincie Groningen (met evt. inschakeling specialisten elders);
- vaste prijs met afspraken over evt. meer- en minderwerk;
- vaste prijs is inclusief toetsing impairment, inzet vakspecialisten en tussentijdse advisering inzake actuele issues;
- randvoorwaarden gelden voor zowel NV als GR en worden voor beiden apart uitgevoerd.

Selectiecriteria

- op basis van kwaliteit van inschrijving:
 - beschrijving/presentatie toegevoegde waarde voor NV/GR (wegingsfactor 2);
 - ervaring/referenties van verantwoordelijk accountant en controleteam bij vergelijkbare organisaties (wegingsfactor 4);
 - prijsstelling vast en variabel (wegingsfactor 4);
 - planning en beschrijving werkzaamheden (wegingsfactor 2).

Selectieteam

Het team dat dit proces gaat begeleiden bestaat uit vertegenwoordigers van de NV en GR: Auke van der Meer (afgevaardigde MT), Arien Swart (secretaris GR) en Gerard Drenth (manager Finance en Control). Tevens zullen betrokken worden Roelof Oosterhuis (Financial Controller) en Rob van Essen (Bedrijfsjurist).

Auke van der Meer zal met de voorzitter van de Auditcommissie

(H. Roose) overleggen over rol en betrokkenheid van de auditcommissie in de procedure, gelet op de adviserende rol van de auditcommissie en/of Raad van Commissarissen in de procedure.

Coördinatie van het gehele proces door Gerard Drenth.

-

Planning

- besluitvorming over dit voorstel door Directie/MT (27 februari goedgekeurd) en AB (11 mei);
- opstellen aanbestedingsdocument door selectieteam en plaatsing
- beoordeling offertes door selectieteam;
- aanbeveling door selectieteam;
- besluitvorming aanbeveling door MT (12 juni), DB (7 juni) en AB (29 juni);
- voorlopige gunning en twee weken later definitieve gunning (juli).

Bijlage: Geen

Voorgesteld besluit:

Instemmen met de in deze notitie voorgestelde aanpak. De voorbereidingen van de aanbesteding ter hand te nemen.

Voorstel aan Algemeen Bestuur

Datum AB-vergadering: 11 mei 2017

Nummer: 2017.00922

Voor akkoord

Secretaris: A.A. Swart

Datum

21 april 2017

Paraaf

Onderwerp: Vaststelling jaarrekening Groningen Seaports N.V. en kennisnemen van het jaarverslag van de RvC

De NV biedt de aandeelhouder de jaarrekening 2016 aan. Daarnaast wordt aan u het jaarverslag van de RvC ter informatie aangeboden. Het Algemeen bestuur dient op grond van het geregelde in de gemeenschappelijke regeling een besluit te nemen over de wijze waarop de voorzitter in de algemene vergadering van aandeelhouders zijn stem dient uit te brengen ten aanzien van de thans voorliggende rekening.

Voorstel:

Het Algemeen Bestuur wordt gevraagd het stemrecht als aandeelhouder van Groningen Seaports NV zo uit te oefenen dat:

1. de jaarrekening van Groningen Seaports N.V. over 2016 wordt vastgesteld;
2. kwijting en decharge wordt verleent aan de directeur van Groningen Seaports N.V. voor het door hem in 2016 gevoerde beleid;
3. kwijting en decharge te verlenen aan de commissarissen voor het door hen in 2016 uitgeoefende toezicht;
4. en het resultaat ad € 12,176 toe te voegen aan de overige reserves.

De jaarrekening is voorzien van een goedkeurende controle verklaring. Deze verklaring is verstrekt door EY accountants.

Mandaat: AB

Bijlage: - Jaarrekening NV
- Concept aandeelhoudersbesluit

Voorgesteld besluit:

Zie separaat aandeelhoudersbesluit

GRONINGEN SEAPORTS

Jaarrekening 2016

Groningen Seaports

Groningen Seaports · Handelskade Oost 1 · Postbus 20004 · 9930 PA Delfzijl

☎ 0596-640400 📠 0596-630464 www.groningen-seaports.com

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
Deel 1: BESTUURSVERSLAG.....	4
A. Economische ontwikkeling en Werkgelegenheid	5
B. Nautisch beheer.....	8
C. Duurzaamheid	9
D. Ontwikkeling Organisatie	10
E. Rendement en Risico	12
F. Cijfers en Indicatoren	17
Deel 2: JAARREKENING	20
A. Balans per 31 december 2016	21
B. Winst-en-verliesrekening	22
C. Kasstroomoverzicht.....	23
D. Overzicht van het totaalresultaat 2016	24
E. Toelichting op de jaarrekening	25
F. Grondslagen voor de waardering van activa en passiva.....	26
G. Grondslagen voor resultaatbepaling	32
H. Toelichting op de balans	34
I. Niet in de balans opgenomen verplichtingen.....	45
J. Toelichting op de winst-en-verliesrekening	49
K. Ondertekening van de jaarrekening.....	56
L. Overige gegevens	57

Voorwoord

Groningen Seaports heeft in 2016 de ontwikkeling van de afgelopen jaren voortgezet en daarbij een sterk resultaat geboekt. Groningen Seaports realiseert over 2016 een winstcijfer van € 12,2 miljoen (in 2015 € 3,5 miljoen). Het grondbedrijf is voor een groot gedeelte verantwoordelijk voor het goede resultaat, de gronduitgifte is hoger uitgevallen dan in 2015. Het havenbedrijf profiteert mee van het economisch herstel en boekt wederom een record overslagcijfer, er is 11,7 miljoen ton overslag gerealiseerd.

Groningen Seaports stelt zich tot doel om het investerings- en ondernemersklimaat te verbeteren en energie-efficiency te optimaliseren. Daarmee worden de doelen ten aanzien van economische groei, werkgelegenheid en duurzaamheid behaald. De doelen uit de aandeelhoudersstrategie en de havenvisie liggen hieraan ten grondslag.

De aandeelhoudersstrategie is in 2016 vastgesteld en is samen met de Havenvisie 2030 bepalend voor de keuzes die Groningen Seaports maakt. Het stimuleren van economische ontwikkeling en werkgelegenheid in combinatie met nautische veiligheid en duurzaamheid zijn de hoofdthema's waarop de strategie van Groningen Seaports is gebaseerd. Deze thema's worden ondersteund met de thema's Financieel rendement en Ontwikkeling organisatie.

De klantenmonitor is een van de belangrijkste indicatoren voor de prestaties op gebied van dienstverlening door Groningen Seaports. De tevredenheid van klanten die hiermee gemeten wordt, vindt elke twee jaar plaats. In 2016 is de dienstverlening van Groningen Seaports gewaardeerd met een 7,9.

In dit bestuursverslag worden de ontwikkelingen over het afgelopen jaar en de komende jaren besproken aan de hand van de vijf thema's uit het Bedrijfsplan 2017-2021, het strategisch document van Groningen Seaports. Het bedrijfsplan ligt expliciet in lijn met de vastgestelde Aandeelhoudersstrategie en de Havenvisie 2030.

Deel 1: BESTUURSVERSLAG

A. Economische ontwikkeling en Werkgelegenheid

Groningen Seaports richt zich op de sectoren Chemie, Energie (data) en Recycling. Bedrijven in deze segmenten maken steeds meer gebruik van hernieuwbare energie en hernieuwbare grondstoffen. Groningen Seaports wil de bedrijven optimaal faciliteren om duurzaam te ondernemen. Dit doen we door vooraf te investeren in haveninfrastructuur en voorzieningen. Hieronder worden de ontwikkelingen benoemd van het afgelopen jaar en wordt een doorkijk naar de komende jaren gegeven.

Chemie & Energie

Op basis van Energy Scans wordt bij energie-intensieve bedrijven een studie uitgevoerd naar energiekosten en eventuele synergiën met andere bedrijven. De Provincie is dusdanig enthousiast dat zij hierin wil participeren om de studies in een hoger tempo uit te voeren. In 2016 is het succes van de studies reeds bewezen, de kosten voor de uitgevoerde studie zijn door het betreffende bedrijf aan Groningen Seaports terugbetaald. Het aantal Energy Scans zal uitgebreid worden. Daarnaast zal ook de participatie in utiliteiten nader onderzocht worden om zodoende investeringen en innovatieve maatregelen beter mogelijk te maken.

Ontwikkelingen in regionale wind- en zonneparken geven Groningen Seaports de mogelijkheid om beslag te leggen op in Nederland duurzaam opgewekte stroom. Deze stroom wordt aangeduid als oranje-groene stroom en sluit aan bij de duurzaamheidsdoelstelling. Daarnaast wordt hiermee ook het vestigingsklimaat versterkt en daarmee de economische groei. Het eerste grote zonnepark is dit jaar gerealiseerd en de verwachting is dat zowel andere wind- en zonneparken zullen volgen. De strategie van Groningen Seaports in dit onderwerp werpt zijn vruchten af en zij heeft inmiddels beslag weten leggen op tweehonderd megawatt aan overeenkomsten op oranje-groene stroom.

De aanleg van de vrijgestelde interconnector (stroomkabelverbinding met Duitsland) ondervindt vertraging in het vergunningstraject. Duidelijkheid of en wanneer de aanleg gerealiseerd kan worden blijft uit. Deze kabel zal op grond van lagere stroomprijzen continuïteit van energie-intensieve industrie verbeteren.

Data

De ontwikkeling van Green Dataport Eemshaven staat niet los van de strategie om te participeren in oranje-groene stroom. De beschikbaarheid van duurzaam opgewekte stroom is een vereiste gebleken voor een nieuwe gronduitgifte. De bouw van het huidige datacenter van Google heeft voor veel werkgelegenheid gezorgd en dat zal ook bij de huidige gronduitgifte en vestiging weer van toepassing zijn. De ruimte voor ontwikkeling van het gebied biedt voor de toekomst grote kansen.

Offshore-wind

In de Eemshaven is de investering in de Beatrixhaven afgerond en is er fors geïnvesteerd om het tot een aantrekkelijke vestigingslocatie te maken. Met de ontwikkeling van een Heliport zal het voor bedrijven aantrekkelijker worden om naar de eemshaven te komen. De realisatie is, met het doorlopen van de vergunningstrajecten, weer een stap dichterbij gekomen. Vestiging van offshore (wind)industrie, en daaraan gelieerde bedrijvigheid, zal voor langdurige werkgelegenheid kunnen zorgen.

Projecten

Groningen Seaports wil een leidende positie krijgen in het scheppen van duurzame faciliteiten om havens en bedrijven te laten groeien en werkgelegenheid te bieden in de regio. Daarbij richt zij zich met name op de sectoren Chemie, Recycling, Energie en Data.

In onderstaand overzicht staan de belangrijkste projecten die in ontwikkeling of uitvoering zijn. Tevens is er een aantal projecten in 2016 afgerond en gereed voor gebruik. Hierbij kan vermeld worden dat uitvoering heeft plaatsgevonden zonder noemenswaardige milieu-incidenten en zonder noodlottige persoonsongevallen.

In uitvoering

- o Realisatie spoor Eemshaven – spooraanleg ten behoeve van reizigersvervoer
- o Kathodische bescherming kades
- o Kleirijperij – rijpen van klei uit slib
- o Verleggen glasvezelkabel Delfzijl-Eemshaven – als gevolg van dijkverbreding

In ontwerp- of ontwikkelingsfase

- o Heliport Eemshaven
- o Stoomleiding EEW-Eneco
- o Tweede Industrierwaterleiding
- o Direct Line / Vrijgestelde Interconnector

Projecten afgerond

- o Dertig bar stoomleiding – leiding tussen Eneco en AkzoNobel
- o Ronde N33 – ontsluiting Dataport Eemshaven
- o Omzoming Oosterhorn inclusief Bomenplan - afscheiding tussen industrie en leefgebied
- o MKB offshore terrein Emmahaven
- o Saneringswerk en boordvoorziening Oosterhorn - baggeren en onderhoud oevers
- o Portbase – landelijk systeem voor scheepvaartregistratie
- o Portatlas - Geo-informatie platform
- o Duurzame OV-verlichting – aanbrengen energiebesparende LED-verlichting
- o Slibvaren – onderzoek

Gronduitgifte

De gronduitgifte kent een goed resultaat over 2016. De grote transactie op Green Dataport Eemshaven is de meest aansprekende, dit betreft de verkoop van 33,43 hectare voor een nieuw datacenter. De andere, weliswaar kleinere, transacties zijn voor Groningen Seaports erg belangrijk. Hieruit blijkt dat het vestigingsklimaat in Delfzijl en de Eemshaven voor deze ondernemers goede kansen biedt.

Hieronder de lijst met grondtransacties die in het boekjaar 2016 zijn gerealiseerd:

o Energy from Waste (EEW)	2.25 ha	koop	3 ^e afvalverbrandingslijn
o Google	1.61 ha	koop	terrein boerderij
o Michel de Haan	0.44 ha	koop	parkeer/stallingslocatie
o AG-Ems	0.54 ha	koop	uitbreiding
o Green Box	33.43 ha	koop	datacenter

AG-Ems heeft naast een kleine uitbreiding ook zes hectare grond gekocht die zij tot dat moment in erfpacht had. Een andere opvallende transactie betreft weliswaar geen verkoop of erfpacht maar is de vestiging van Sunports (29.84 hectare). Sunports heeft een opstalrecht verkregen voor de aanleg van een zonnepark.

Deelnemingen

Groningen Seaports kent in Fivelpoort en Groningen Railport twee deelnemingen. Beide bedrijventerreinen kennen in het afgelopen jaar weliswaar geen aansprekende ontwikkeling maar blijken een stabiele factor te zijn binnen het geheel van Groningen Seaports.

B. Nautisch beheer

Een groot aandachtsgebied van het Nautisch Service Centrum is de veiligheid in de havens. De havenmeester heeft verregaande bevoegdheden om veiligheid en orde te borgen in de haven. Het radarsysteem is geheel vernieuwd en de operators beschikken daarmee over het een 'state of the art' verkeersbegeleidend systeem. In 2016 hebben zich geen incidenten voorgedaan.

Groningen Seaports is in oktober aangesloten op het Maritime Single Window, dit houdt in dat alle scheepsbezoekmeldingen, security-meldingen meldingen gevaarlijke stoffen en afvalstoffen voortaan gebeuren via Portbase port community systeem. Portbase biedt voor de Nederlandse havens één standaardoplossing en maakt efficiënter werken mogelijk voor havens en scheepsagenten en versterkt op die manier de concurrentiepositie van de Nederlandse havens.

Na de zomer is Rijkswaterstaat gestart met de verruiming van de vaarweg vanaf de Noordzee naar de Eemshaven. Met de verruiming wordt de vaarweg geschikt gemaakt voor schepen met een diepgang tot 14 meter. Hiermee wordt de bereikbaarheid verbeterd en de verdere ontwikkeling van de Eemshaven als energiehaven mogelijk gemaakt.

Kades en ligplaatsen waren in alle opzichten operationeel en de veiligheid wordt steeds verder verbeterd. Cameratoezicht op de vaarwegen is al aanwezig en cameratoezicht op poorten van terminals wordt ontwikkeld. Kadegebruik door de gebruikelijke scheepvaart verloopt normaal en ook het afmeren van grote hefeilanden en cruiseschepen is zonder problemen verlopen. Een hoogtepunt voor Groningen Seaports, maar ook voor het Nautisch Service Centrum, betrof Delfsail 2016 'A Festival of Energy'. Met trots wordt teruggekeken op het uitstekende verloop van dit maritieme evenement waarbij ruim 200 schepen en meer dan 500.000 mensen de haven hebben bezocht.

C. Duurzaamheid

Duurzame groei is het streven van Groningen Seaports en faciliteert en stimuleert de verduurzaming van de havens en industrie. Er zijn in 2016 programma's ontwikkeld en er is gestart met de uitvoering voor schonere scheepvaart en duurzaam omgaan met slib (sedimentmanagementprogramma). Het project waarbij onderzocht wordt in hoeverre havenslib kan worden omgezet in klei (Kleirijperij) is vorig jaar in de steigers gezet en is hiervan een voorbeeld. Ook is op Delfsail de eerste ballastwater behandelingsinstallatie te wereld geïntroduceerd. Groningen Seaports heeft de ontwikkeling mede gefaciliteerd.

Middels intensieve samenwerking met de gemeenten Eemshaven en Delfzijl en Groningen Seaports heeft Gedeputeerde Staten van Groningen de ontwerp-Structuurvisie Eemshaven-Delfzijl afgerond. De Eemshaven is een uniek gebied met een grote ecologische rijkdom maar is ook een gebied dat heel belangrijk is voor de economische ontwikkeling van de provincie en waar het provinciebestuur duurzame energie en groene bedrijvigheid wil stimuleren. De structuurvisie, die uitmondt in bestemmingsplannen, zorgt ervoor dat er voor (nieuwe) klanten een helder toetsingskader aanwezig is voor milieuvergunningen. Definitieve vaststelling zal na verwachting plaatsvinden in april 2017.

Groningen Seaports heeft haar vestigingsbeleid in 2016 vastgesteld. Dit is een kader en werkwijze om nieuwe bedrijven op de beste plaats te faciliteren, waarmee maximale synergie wordt bereikt en zo slim mogelijk wordt omgegaan met grondstoffen, reststoffen, energie en transport. Daarnaast zijn er meerdere projecten uitgevoerd en gestart om zo duurzaam mogelijk met energie om te gaan.

Groningen Seaports heeft een nieuw stoomleidingnetwerk gerealiseerd tussen Eneco en AkzoNobel. De investering is, na de verzelfstandiging van Groningen Seaports, het eerste zelfstandig extern gefinancierd project. Het project is binnen tijd en budget opgeleverd en voor AkzoNobel Nederland is de CO²-uitstoot met 1,5-2% gereduceerd.

Groningen Seaports heeft zich aangesloten bij de transitiecoalitie om te pleiten voor versnelling van de energietransitie. Daarnaast heeft zij zich als Natural Captain gepresenteerd op het world forum on Natural Capital. Daar heeft Groningen Seaports het Den Haag Business Akkoord Natuurlijk Kapitaal ondertekend. Het doel is om de komende jaren natuurlijk kapitaal in onze bedrijfsprocessen te integreren en duurzaam om te gaan met de voorraad aan natuurlijke hulpbronnen.

In het Oosterhorngebied is door aanleg van een grondwal en nieuw aangeplante bomen het industriegebied landschappelijk ingepast in het omringende landschap. De openbare verlichting is verder verduurzaamd waarbij traditionele verlichting is vervangen door Ledverlichting die tevens vogelvriendelijk is. Voor vierhonderd hectare extra heeft Groningen Seaports tijdelijke natuuronthefing ontvangen. In 2016 is er uitsluitend duurzaam ingekocht en energieverbruik van Groningen Seaports is uit hernieuwbare bron afkomstig.

D. Ontwikkeling Organisatie

Om de doelstellingen te besturen en te beheersen wordt kritisch gekeken naar de wijze waarop Groningen Seaports is georganiseerd. Klanten, aandeelhouder en stakeholders verwachten andere producten resultaten, werkwijzen en houding.

Groningen Seaports ontwikkelt een verbeterde manier van werken waarbij de klantvraag centraal staat. Medewerkers worden geïnspireerd en gefaciliteerd om samen te werken, vanuit eigen verantwoordelijkheid en met gebruik te maken van elkaars talent en kunde. Middels gestructureerde zelforganisatie wil Groningen Seaports de traditionele hiërarchie met functies vervangen voor een model met rollen, verantwoordelijkheden en werkafspraken. De aanstelling van een CFO (financieel directeur) en herinrichting van de organisatie is reeds in 2016 geïnitieerd.

Ontwikkelingen

Middels software en andere werkwijzen worden de huidige processen verbeterd. Een voorbeeld hiervan is het eerder genoemde Portbase waarmee aanmelding van scheepvaart gefaciliteerd wordt. Daaraan gekoppeld is een vernieuwde scheepvaartfacturatie in ontwikkeling. Hiermee moet het factureren van scheepvaartbezoeken in 2017 geautomatiseerd zijn.

Voor het beheer en onderhoud van infrastructuur binnen het beheersgebied van Groningen Seaports wordt bedrijfsbreed gewerkt aan een Asset Management Systeem. Doel is om de optimale prestatie uit aanwezige assets te halen. Daarbij wordt een betere afweging gemaakt tussen vervanging, afstoting en onderhoud, rekening houdend met risico's en kosten en opbrengsten.

Waar in 2015 het ziekteverzuim sterk opliep is in 2016 de waarde weer gedaald naar het bij Groningen Seaports gebruikelijke lage niveau van 3,29%.

Organisatie

Groningen Seaports kent een Algemene vergadering van Aandeelhouders, een Raad van Commissarissen en een directeur-bestuurder. De directeur-bestuurder van Groningen Seaports, in de persoon van Harm D. Post, legt verantwoording af aan de Raad van Commissarissen en Algemene vergadering van Aandeelhouders. In 2016 is besloten de directie statutair te laten bestaan uit twee personen.

De verhouding man/vrouw op directieniveau voldoet thans nog niet aan de daaraan te stellen eisen. Het beleid van Groningen Seaports is er op gericht in de toekomst te komen tot een verdeling man/vrouw op directieniveau welke voldoet aan wet- en regelgeving.

De Raad van Commissarissen houdt toezicht op het beleid van de directeur en op de algemene gang van zaken in de vennootschap en staat de directeur en het management met raad ter zijde. De wijze waarop de Raad van Commissarissen haar taak uitoefent is vastgelegd in de statuten van Groningen Seaports en het door de aandeelhouder vastgestelde Reglement van de Raad van Commissarissen.

De Raad van Commissarissen bestaat statutair uit vijf personen en daarbij is bepaald dat drie daarvan onder bindende voordracht van Gedeputeerde Staten van Groningen, respectievelijk Colleges van B&W van Delfzijl en Eemsmond kunnen worden benoemd en één onder een niet-bindende voordracht van de Ondernemingsraad van de vennootschap. De Gemeente Delfzijl en de Provincie Groningen hebben besloten dat zij hierin niet meer zelf plaats zullen nemen maar een externe kandidaat presidentie

De Raad van Commissarissen bestaat uit de volgende leden:

- de heer L.C. (Bert) Bruggeman Voorzitter
- de heer H. (Herman) Roose Voorzitter Auditcommissie
- mevrouw M. (Marijke) van Beek Lid Auditcommissie
- de heer H. (Henk) Staghouwer
- vacature

De huidige verhouding man/vrouw is 3 mannen en 1 vrouw. De leden van de Raad van Commissarissen worden benoemd door de algemene vergadering van aandeelhouders. Bij toekomstige benoemingen van leden van de Raad van Commissarissen zal aandacht worden besteedt aan een evenwichtige verdeling van de zetels over vrouwen en mannen, rekening houdend met het geldende benoemingsbeleid van de vennootschap en geldende statutaire voorwaarden van bindende voordracht.

De Gemeenschappelijke Regeling is enig aandeelhouder van Groningen Seaports N.V. en bestaat uit vertegenwoordigers van raden, staten en colleges van de provincie Groningen, de gemeente Delfzijl en de gemeente Eemshaven.

E. Rendement en Risico

De infrastructurele projecten binnen Groningen Seaports zijn binnen de afgesproken financiële rendementseisen afgesloten. De verzelfstandiging in 2013 betekent dat zij ook financieel zelfstandig weet te opereren. Het stoomleiding-project van circa 12 miljoen euro is door Groningen Seaports zelfstandig extern gefinancierd. In februari is de herfinanciering van Groningen Seaports gerealiseerd. Een groot gedeelte van de kasgeldleningen is omgezet in langlopende leningen.

Voor de toekomst vraagt de aandeelhouder dat werkgelegenheid als publieke doelstelling meer expliciet naar voren moet komen. Hiermee wordt meer expliciet invulling gegeven aan de missie van Groningen Seaports namelijk: 'op verantwoorde en duurzame wijze de economische activiteiten – en dus de werkgelegenheid ... te stimuleren'.

Groningen Seaports wil evenwicht brengen in de publieke doelstelling en het financieel rendement. Ze streeft een marktconform rendement op eigen vermogen na, rekening houdend met bestaande balans en rentabiliteit. De aandeelhouders van Groningen Seaports zijn bereid het deel van het marktconforme rendement dat in een private omgeving als dividend zou worden uitgekeerd (ongeveer de helft) in te zetten als afslag op het financiële rendement om business cases, ten behoeve van het publieke belang, rond te krijgen. Daarbij dient dan wel steeds heldere verantwoording vooraf en achteraf plaats te vinden ten aanzien van de bijdrage aan de doelstellingen. Met deze ontwikkeling komt er meer aandacht voor maatschappelijk rendement en is er meer ruimte voor investeringen in duurzaamheid en werkgelegenheid.

Risicomanagement

Het beleid dat Groningen Seaports voert ten aanzien van risicomanagement is vastgelegd in de nota 'Weerstandsvermogen en risicomanagement'. In dit beleidsstuk is de werkwijze vastgelegd en daarbij is het uitgangspunt:

'Continue actueel inzicht verkrijgen in de risico's die we lopen bij het behalen van onze doelstellingen en het uitvoeren van onze processen en met dit inzicht de risico's zodanig beheersen en beheren dat uitvoering van onze processen en de realisatie van onze doelen niet in gevaar komt.'

Beheersing

Voor beheersing van risico's gaat Groningen Seaports het 'three lines of defence model' hanteren. De eerste lijn bestaat uit directie, MT en lijnmanagement. Zij zijn verantwoordelijk voor het onderkennen, beheersen en eventueel bewust accepteren van risico's. De tweede lijn bestaat uit control, risicomanagement en juridische zaken. Zij treden op als sparringpartner voor de eerste lijn en ondersteunen bij de dagelijkse beheersing van risico's. De derde lijn wordt gevormd door de interne audit functie. Vanuit een objectieve en onafhankelijke positie toetst deze de beheersconstructie die door de 1e en 2e lijn is gevormd. De Interne Audit Functie is daarmee niet verantwoordelijk voor risicomanagement maar vormt een oordeel over de kwaliteit en effectiviteit van risicomanagement.

Weerstandsvermogen

Waar de mogelijkheden tot beheersing van risico's gering is zal er bij een incident sprake zijn van directe impact op het eigen vermogen. Om er voor te zorgen dat de bedrijfsvoering van Groningen Seaports niet in gevaar komt, is hiervoor een weerstandsvermogen (risicoreserve) gevormd. De actualisatie, door AON Global Risk Consulting, van de risicoreserve vindt tweejaarlijks plaats. Hierna staan de risico's zoals deze in 2015 zijn vastgesteld:

Risico	kans (eens per x jaar)	gevolg (in miljoen euro)
Deel klantenportefeuille gaat failliet	5	1,8
Dijkdoorbraak / Dijkoverschrijding	4000	50,0
Extreme weersomstandigheden	20	4,5
Aanwezigheid vervuilde grond	5	4,5
Ernstig milieu-incident	50	5,0
Verontreiniging baggerspecie	15	3,1
Aanvaring van een schip met kade	25	5,0
Vergunning Eems wordt ingetrokken	20	7,5
Stremming haven (verkeerde aanwijzing verkeersleiding GSP)	200	35,0
Verzakking kade	20	10,0

Op basis van de actualisatie, uitgevoerd door AON Global Risk Consulting, hanteert Groningen Seaports een grote mate van financiële zekerheid, namelijk 99,5%, en een lage risicobereidheid. Doorberekening van de scenario's laat zien dat er een buffer benodigd is van € 25 miljoen. In 2016 hebben de in de tabel opgenomen risico's zich niet voorgedaan. In 2017 zal opnieuw een inventarisatie plaatsvinden en zullen de risico geactualiseerd worden.

Risicoprofiel

Het risicoprofiel en de risicobereidheid van de binnen Groningen Seaports bekende risico's zijn onderzocht. De mate van risicobereidheid is een leidraad voor het al dan niet nemen van maatregelen ter beheersing van de risico's. De in de tabel (volgende bladzijde) benoemde risico's zijn opgenomen in de Risicomanagementrapportage en worden in het auditplan of onder coördinatie van de risico-eigenaren geëvalueerd en aangepast.

In 2016 is het renterisico door herfinanciering grotendeels weggenomen. De overige financiële risico's worden beperkt door monitoring van klanten aan te scherpen en door opstellen van een deelnemingenbeleid.

Organisatie-risico's op het gebied van projecten wordt beheerst door richtlijnen die zijn vastgelegd in GSP-Kompas. Daarnaast heeft de organisatie met assetmanagement een sterk middel in handen om uitval en kosten van assets beter te beheersen.

Juridische risico's zijn binnen Groningen Seaports veelal te herleiden naar veranderende wetgeving. Om vroegtijdig op deze ontwikkelingen in te spelen wordt getracht het effect van deze veranderingen te beperken.

De technische risico's worden door de organisatie met grote regelmatigheid geëvalueerd of het daarbij gaat om kadebelasting, ICT of brandgevaar. De komst van nieuwe schepen als kraanschepen zijn hiervan een voorbeeld waarop Groningen Seaports moet inspringen en haar risicobereidheid moet vaststellen. Op ICT-gebied is gestart met hard- en software toekomstbestendig te maken, tevens wordt onderzocht op welke wijze de digitale veiligheid gewaarborgd moet worden.

Impairment

Groningen Seaports beoordeelt per balansdatum of een materieel actief of groep van materiele vaste activa een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Hiertoe wordt een impairment test uitgevoerd. De met de materiele activa of groep van materiele vaste activa verwachte gegenereerde kasstromen worden in kaart gebracht via prognoses en projecties van deze kasstromen. Deze kasstromen worden contant gemaakt met behulp van de vastgestelde WACC (weighted average cost of capital). Voor 2016 overstijgt de aldus bepaalde waarde, de boekwaarde van de materiele vaste activa per 31 december 2016.

De gehanteerde prognoses en projecties zijn gebaseerd op veronderstellingen. De werkelijke uitkomsten zullen waarschijnlijk afwijken van de prognoses en projecties, aangezien de veronderstelde gebeurtenissen zich veelal niet op gelijke wijze zullen voordoen als is aangenomen. De hieruit voortvloeiende afwijkingen kunnen van materieel belang zijn.

De WACC beweegt mee met de lange termijn rente. Een substantiële wijziging van de WACC kan leiden tot een materiele invloed op de impairment toets en daarmee op eventuele bijzondere waardeverminderingen van de materiele vaste activa.

Monitoring

Met het geheel aan werkzaamheden die Groningen Seaports uitvoert in het kader van risicobeheersing is het van belang de overkoepelende rol verder uit te werken. Risicomanagement moet bedrijfsbreed verankerd worden zodat het principe van de 'three lines of defence model' gestalte krijgt. Aan het inrichten van de interne audit functie wordt gewerkt en in 2016 zijn de volgende zaken reeds opgeleverd:

- Implementatieplan
- Auditplan 2017-2021
- Handboek Internal Audit
- Internal Audit Charter

Tabel: Risicoprofiel

Groep	Risico	Beheersmaatregel
Financieel	Faillissement klanten	Vooraf solvabiliteitscheck
		Holdingsgarantie vragen
	Faillissement deelneming	Betaalgedrag volgen
		Opstellen deelnemingenbeleid
Organisatie	Onjuist ontwerp/bestek	GSP-Kompas
		Risicosessies houden
	Achterstallig onderhoud infrastructuur	Aansprakelijkheid vergroten
Juridisch	Intrekken Stortvergunning	Assetmanagement invoeren
		Duurzaam waterbodembeheer
Technisch	Bodembeschadiging Jack-up-schepen	Onderzoeken slibtoepassingen
		Controleberekening vooraf
		Ligplaats vaststellen
	Uitval ICT/internet	Monitoring bodem achteraf
		Redundantie systemen en glasvezel
	Back-up en recovery procedure	

Financiering

In het treasurystatuut zijn de uitgangspunten, doelstellingen en kaders voor de uitvoering van het treasurybeleid vastgelegd.

'Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.'

Headlines 2016

In 2016 is de herfinanciering van Groningen Seaports gerealiseerd. Een groot gedeelte van de kasgeldleningen is omgezet in langlopende leningen van in totaal € 185 miljoen, waarmee het renterisico voor ongeveer 84% van het vreemd vermogen is afgedekt.

Hiermee is de continuïteit van de financiering gegarandeerd. Daarnaast is het derivaat met Societe Generale overgezet naar een andere contractspartij namelijk ABN AMRO. Het contract is daarmee onder dezelfde voorwaarden overgegaan naar de nieuwe partij. Deze langlopende leningen en de kasgeldleningen worden volledig geborgd door de Gemeenschappelijke Regeling Groningen Seaports. Daarnaast is er een borgstelling van de Gemeenschappelijke Regeling Groningen Seaports voor de collateral storting die uit hoofde van het derivaat moet worden gedaan.

In maart 2016 is een zelfstandige projectfinanciering aangetrokken voor de aanleg van de Stoomleiding op het Chemiepark.

Liquiditeitsrisico

Voor beheersing van dit risico worden periodiek liquiditeitsbegrotingen opgesteld en door tussentijdse monitoring eventueel bijgesteld. In de liquiditeitsbegrotingen wordt rekening gehouden met beperkte beschikbaarheid van liquide middelen waaronder bankgaranties en margin calls met betrekking tot afgesloten derivaten. Voor een toelichting op de liquiditeitsrisico's van de renteswaps wordt verwezen naar de toelichting op de renteswaps.

Kredietrisico

Groningen Seaports handelt enkel met kredietwaardige partijen en heeft procedures opgesteld om de kredietwaardigheid van deze partijen te controleren. Tevens heeft zij richtlijnen opgesteld om de omvang van het kredietrisico bij elke financiële instelling en debiteur te beperken. Bovendien bewaakt Groningen Seaports voortdurend haar vorderingen en hanteert de vennootschap een strikte aanmaningsprocedure. Door de bovenstaande maatregelen is het kredietrisico voor Groningen Seaports beheerst, binnen de vennootschap zijn geen belangrijke concentraties van kredietrisico.

F. Cijfers en Indicatoren

In dit hoofdstuk worden de financiële indicatoren en de niet-financiële factoren gepresenteerd, alsmede de overslagcijfers en de terreinuitgifte.

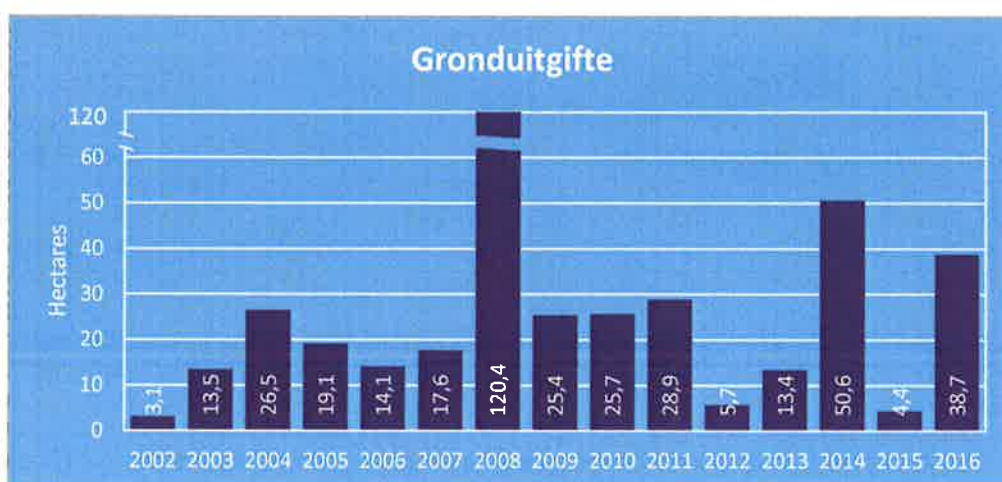
Overslag

De overslag overstijgt voor het derde jaar op rij de 10-miljoen-ton-grens. Waar in het afgelopen jaar met name de overslag voor de kolencentrale voor een stijging zorgde, is dit nu toe te wijzen aan de algehele economische voorspoed. Met een cijfer van bijna 12 miljoen ton is een record overslag gerealiseerd en kennen de havens wederom een uitstekend jaar.

Terreinuitgifte

Ook de terreinuitgifte kent een goed resultaat over 2016. Grotendeels verantwoordelijk voor de 38,7 hectare uitgifte is de ontwikkeling op Green Dataport. Voor de komende jaren heeft Groningen Seaports de overtuiging dat de gronduitgifte de gedane investeringen zal volgen, gesteund door de weer groeiende economie. In de sectoren offshore-wind, data, chemie en recycling zit veel potentie.

Klanttevredenheid

Het meten van de klanttevredenheid is één van de belangrijkste indicatoren voor de prestaties op het gebied van dienstverlening door Groningen Seaports. Iedere twee jaar wordt de klanttevredenheid gemeten. Middels persoonlijke interviews worden meerdere vragen aan klanten voorgelegd die betrekking hebben op de dienstverlening van Groningen Seaports. Met een waardering van 7,92 is de hoogste waardering tot nu toe behaald.

Financieel

Het nettoresultaat voor 2016 is uitgekomen op € 12,2 miljoen (2015: € 3,5 miljoen). De opbrengst vanuit uitgifte gronden is verantwoordelijk voor een groot gedeelte van het hogere resultaat, waarbij met name de verkoop van een terrein aan Green Box veel impact heeft. Verder is de dotatie aan de voorzieningen dubieuze debiteuren en personele regelingen in 2016 ruim lager dan in 2015.

De investeringsomvang is ruim hoger ten opzichte van 2015. De voornaamste reden hiervoor is de aankoop van de gronden, ten behoeve van de grondtransactie, op Green Dataport Eemshaven. De grootste infrastructurele investering in 2016 betreft de bouw van de stoomleiding tussen Eneco en AkzoNobel. De aanleg van een rotonde in de N33 in samenwerking met Rijkswaterstaat en de inrichting van het 'Google'-terrein zijn (nagenoeg) afgerond. Ook de omzoming van de Oosterhorn met Bomenplan is afgerond.

De operationele kasstroom plus de investeringskasstroom waren over 2016 gezamenlijk € 36,2 miljoen negatief (2015: € 14,3 miljoen negatief). In 2016 lag het investeringsniveau hoger dan in 2015. Tevens was er in 2016 een hogere bijstortingsverplichting in verband met de CSA. De negatieve kasstroom is gefinancierd door middel van het aantrekken van € 51,3 miljoen (kasgeld)leningen. Per saldo resteert een toename van de liquide middelen ter hoogte van € 15 miljoen. Begin 2017 is het saldo liquide middelen gebruikt voor het aflossen van kasgeldleningen.

De solvabiliteitsratio is per ultimo 2016 38,6%, per ultimo 2015 was dit 40,6%. De verlaging van de solvabiliteitsratio is voornamelijk het gevolg van de toename van het vreemd vermogen ter financiering van de investeringen en het voldoen aan de bijstortingsverplichting in verband met de CSA.

Financieel meerjarenplan 2017 – 2021

De volgende cijfers met betrekking tot resultaten en kasstromen zijn ontleend aan het Bedrijfsplan 2017 – 2021. Uit het financieel meerjarenplan blijkt dat ook voor de jaren 2017 tot en met 2021 stabiele positieve resultaten worden verwacht.

Omschrijving	Bedragen x € 1.000				
	2017	2018	2019	2020	2021
Netto resultaat	5.695	2.263	1.909	2.328	1.889
Afschrijvingen	8.472	9.415	10.036	9.969	9.660
Mutatie vlottende activa	4.178	4.178	45	45	45
Mutatie vlottende passiva	-				
Mutatie reserves & voorzieningen	360	254	254	1.557-	155-
Bouwrente	379-	357-	12-	7-	5-
Operationele kasstroom	18.326	15.753	12.232	10.758	11.434
Investeringskasstroom	3.495-	42.634-	3.329-	2.265-	2.083-
Financieringskasstroom	14.832-	26.880	8.902-	8.493-	9.351-

Vennootschapsbelasting

De vennootschapsbelasting voor Groningen Seaports is niet van toepassing voor 2016. Vanaf 2017 zal de vennootschapsbelasting wel van toepassing zijn voor zeehavens. De gevolgen hiervan zijn op dit moment onderwerp van bespreking binnen de gezamenlijke Nederlandse zeehavens.

Deel 2: JAARREKENING

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

A. Balans per 31 december 2016

Voor winstbestemming

Bedragen x € 1.000

	Ref.	31 december 2016	31 december 2015
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	452.450	438.128
Financiële vaste activa	2	2.733	2.511
Totaal Vaste activa		455.183	440.639
Vlottende activa			
Vorraden	3	74	70
Vorderingen	4	92.755	57.493
Liquide middelen	5	14.654	21
Totaal Vlottende activa		107.483	57.584
TOTAAL ACTIVA		562.666	498.223
PASSIVA			
Eigen Vermogen			
Geplaatst aandelenkapitaal	6	198.058	198.058
Overige reserves	6	7.276	3.726
Resultaat verslagjaar	6	12.176	3.550
Totaal Eigen Vermogen		217.510	205.334
Vorzieningen	7	16.785	18.973
Langlopende schulden	8	222.056	22.006
Kortlopende schulden	9	106.315	251.910
TOTAAL PASSIVA		562.666	498.223

 Ter identificatie
 Ernst & Young Accountants LLP

B. Winst-en-verliesrekening

Bedragen x € 1.000

	Ref.	31 december 2016	31 december 2015
Bedrijfsopbrengsten			
Netto omzet	10	51.040	32.602
Overige opbrengsten	11	3.287	3.129
Totaal Bedrijfsopbrengsten		54.328	35.732
Bedrijfslasten			
Salarissen	12	7.013	7.772
Sociale lasten	12	1.443	1.520
Afschrijvingen	13	7.080	6.605
Overige kosten*	14	19.285	9.895
Totaal Bedrijfslasten		34.821	25.791
OPERATIONEEL RESULTAAT		19.506	9.940
Resultaat Deelnemingen	15	-480	-281
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	16	279	262
Financiële lasten	16	-7.129	-6.371
Totaal Financiële baten en lasten		-6.850	-6.109
NETTO RESULTAAT		12.176	3.550

* In deze kosten is in 2016 opgenomen € 373.000 als kosten voor de GR Groningen Seaports.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

C. Kasstroomoverzicht

Bedragen x € 1.000

	31 december 2016	31 december 2015
Operationeel bedrijfsresultaat	19.506	9.940
Afschrijvingen	7.080	6.605
Mutatie in handelsvorderingen	2.120	2.172
Mutatie in handelscrediteuren	1.258	-16.151
Mutatie in overige vorderingen en schulden	-36.317	-1.240
Mutatie voorzieningen / deelnemingen	-1.816	-2.862
Uit bedrijfsactiviteiten	-8.169	-1.536
Ontvangen rente	317	265
Betaalde rente	-6.926	-3.817
	-6.609	-3.552
Kasstroom uit operationele activiteiten	-14.778	-5.088
Investeringsactiviteiten		
Investeringsactiviteiten		
Investeringen in materiele vaste activa	-32.922	-17.459
Desinvesteringen in materiele vaste activa	11.520	5.742
Investeringen in financiële vaste activa	-462	-1.000
Desinvesteringen in financiële vaste activa	424	3.519
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-21.440	-9.198
Financieringsactiviteiten		
Financieringsactiviteiten		
Ontvangsten uit leningen	201.200	319.600
Aflossingen leningen	-149.950	-307.300
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	51.250	12.300
Mutatie liquide middelen	15.032	-1.986
Saldo liquide middelen begin verslagperiode	-378	1.608
Saldo liquide middelen einde verslagperiode	14.654	-378
Mutatie liquide middelen	15.032	-1.986

D. Overzicht van het totaalresultaat 2016

	Bedragen x € 1.000	
	31 december 2016	31 december 2015
Netto-resultaat	12.176	3.550
Geen mutaties	-	-
Totaal van de rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen	-	-
Totaalresultaat	12.176	3.550

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

E. Toelichting op de jaarrekening

Verslaggevingskader

De jaarrekening over 2016 is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgemaakt op 25 januari 2017.

Activiteiten

Groningen Seaports is een naar Nederlands recht opgerichte Naamloze Vennootschap. De voornaamste activiteiten bestaan uit: het beheren, ontwikkelen en exploiteren van de havens te Delfzijl en de Eemshaven met bijbehorende haventerreinen en van niet havengebonden terreinen, het aan derden uitgeven van al dan niet havengebonden terreinen, het ondersteunen van het Havenschap bij de uitoefening van haar taken, het verrichten of doen verrichten van alle andere werkzaamheden op industrieel, commercieel en financieel gebied.

Oordelen en schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van de grondslagen en de gerapporteerde waarde van de activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijk uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in de toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Lijst van kapitaalbelangen

Niet geconsolideerde maatschappijen en kapitaalbelangen, gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde:

- N.V. Ontwikkelingsmaatschappij RSCG (Groningen Railport) te Veendam: 65,92%-deelneming (2016: 65,92%-deelneming);
- Fivelpoort Beheer B.V. te Delfzijl: 100%-deelneming (2016: 100%-deelneming);
- Fivelpoort C.V. te Delfzijl: 100%-deelneming (2016: 100%-deelneming).

Hoewel bovenstaande deelnemingen allen zijn gekwalificeerd als groepsmaatschappijen van Groningen Seaports, worden deze groepsmaatschappijen op grond van artikel 2:407 lid 1 BW niet geconsolideerd, omdat de gezamenlijke betekenis van deze groepsmaatschappijen te verwaarlozen is ten opzichte van Groningen Seaports als geheel.

F. Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen en/of bijdragen van derden. De onder de materiële vaste activa opgenomen 'Materiële vaste activa in aanbouw' zijn opgenomen tegen de tot op balansdatum in rekening gebrachte bedragen.

De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten. In de vervaardigingsprijs van projecten wordt de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend opgenomen. Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur.

De in erfpacht uitgegeven gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs minus eventuele investeringssubsidies en indien van toepassing cumulatieve bijzondere waardevermindervers verliezen. In de jaren voor de verzelfstandiging werden de in erfpacht uitgegeven gronden gewaardeerd tegen eerste uitgifteprijs. Per verzelfstandigingsdatum is verondersteld dat de boekwaarde van de in erfpacht uitgegeven gronden de historische kostprijs betreft ("deemed cost") rekening houdend met eventuele lagere opbrengstwaarde.

Ten behoeve van periodiek groot onderhoud aan infrastructuur en baggerwerk is een voorziening gevormd. Het overige groot onderhoud wordt geactiveerd en afgeschreven op basis van de verwachte levensduur. De reguliere jaarlijkse onderhoudskosten worden op het moment van realisatie ten laste van het resultaat gebracht.

Indien de verwachting omtrent de afschrijvingsmethode, gebruiksduur en/of restwaarde in de loop van de tijd wijzigingen ondergaat, worden zij als een schattingswijziging verantwoord. Een materieel vast actief wordt niet langer in de balans opgenomen na vervreemding of wanneer geen toekomstige prestatie-eenheden van het gebruik of de vervreemding worden verwacht. De bate of last die voortvloeit uit de desinvestering wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Bijzondere waardeverminderingen van materiële vaste activa

Groningen Seaports beoordeelt op elke balansdatum of een materieel vast actief of groep van materiële vaste activa een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Groningen Seaports onderkent één groep van materiële vaste activa/ kasstroom genererende eenheden, namelijk de gezamenlijke havens van Delfzijl (zeehaven en de binnenhavens) en de Eemshaven.

Voor alle categorieën materiële vaste activa (kasstroom genererende eenheden) die tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs worden gewaardeerd, wordt bij aanwezigheid van objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen een impairmenttoets uitgevoerd. Indien uit deze toets blijkt dat sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt de omvang van dit verlies bepaald en als bijzondere waardevermindering in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Terugneming

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (kasstroom genererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingverlies voor het actief zou zijn verantwoord.

Financiële vaste activa

Niet geconsolideerde deelnemingen waarin Groningen Seaports invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid worden tegen de vermogensmutatiemethode gewaardeerd. Overeenkomstig deze methode worden de deelnemingen in de balans opgenomen tegen het aandeel van Groningen Seaports in de nettovermogenswaarde vermeerderd met haar aandeel in de resultaten en haar aandeel in de directe mutaties in het eigen vermogen vanaf het moment van verwerving verminderd met haar aandeel in de dividenduitkeringen. In de winst-en-verliesrekening wordt het aandeel van Groningen Seaports in het resultaat van de deelnemingen opgenomen.

Indien de waarde van de deelneming volgens de vermogensmutatiemethode nihil is geworden, wordt deze methode niet langer toegepast en blijft de deelneming bij ongewijzigde omstandigheden op nihil gewaardeerd. Hierbij worden andere langlopende belangen in de deelneming die feitelijk worden aangemerkt als een onderdeel van de netto-investering, ook meegenomen. Indien en voor zover geheel of ten dele voor de schulden van de deelneming wordt ingestaan respectievelijk een feitelijke verplichting bestaat de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt zo nodig een voorziening opgenomen.

Een vervolgens verkregen aandeel in de winst van de deelneming wordt pas weer verwerkt indien en voor zover het cumulatief niet-verwerkte aandeel in het verlies is ingelopen.

De langlopende vorderingen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverschillen.

Voorraden

Voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs dan wel lagere marktwaarde.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de nominale waarde van de vorderingen verrekend.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Onder liquide middelen worden verstaan kasmiddelen en de tegoeden op bankrekeningen.

Passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit Geplaatst aandelenkapitaal, Overige reserves en Resultaat boekjaar.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd indien de groep op balansdatum een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft waarvan het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang betrouwbaar is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Tenzij anders vermeld, worden voorzieningen gewaardeerd tegen nominale waarde.

Indien het waarschijnlijk is dat voor uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen een vergoeding van een derde zal worden ontvangen, wordt deze vergoeding gepresenteerd als een afzonderlijk actief.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden tegen de nominale waarde gewaardeerd.

Langlopende schulden

Bij de eerste opname van langlopende schulden worden deze opgenomen tegen reële waarde verminderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten. De langlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode. Winst of verlies worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen zodra de verplichtingen niet langer op de balans worden opgenomen, alsmede via het amortisatieproces.

Financiële instrumenten

Groningen Seaports maakt gebruik van een afgeleid financieel instrument (renteswap) ter afdekking van de gelopen risico's betreffende renteschommelingen. Het rentederivaat is gewaardeerd op kostprijs of lagere marktwaarde. In geval sprake is van kostprijs-hedge-accounting en voor zover sprake is van ineffectiviteit (de nominale waarde van de renteswap overstijgt de afgedekte positie, zijnde de te betalen rente over de toekomstige nog op te nemen kasgeldleningen), is de lagere marktwaarde van de renteswap tot waardering gebracht. De marktwaarde van de renteswap worden bepaald door de markttrente in relatie tot de contractuele rente.

Derivaten met toepassing van kostprijs-hedge-accounting

De afdekkingen worden volgens kostprijs-hedge-accounting verwerkt, indien voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

- documentatie van de algemene hedge-strategie, hoe de hedge-relaties passen in de doelstellingen van risicobeheer en de verwachting aangaande de effectiviteit van deze hedge-relaties;
- documentatie van de in het soort hedge-relatie betrokken hedge-instrumenten en afgedekte posities;
- verwerking van de ineffectiviteit in de winst-en-verliesrekening.

De afdekkingen die aan deze strikte voorwaarden voor hedge accounting voldoen, worden als volgt verantwoord.

De waardering van het derivaat is afhankelijk van de afgedekte post en is als volgt:

- Indien de afgedekte post tegen kostprijs in de balans wordt verwerkt, dan wordt ook het derivaat tegen kostprijs gewaardeerd.
- Zolang de afgedekte post in de kostprijs-hedge nog niet in de balans is verwerkt, wordt ook het hedge-instrument niet geherwaardeerd. Indien de afgedekte post een monetaire post in vreemde valuta betreft, wordt het derivaat ook gewaardeerd tegen de contante koers op balansdatum. Indien het derivaat valuta-elementen in zich heeft, wordt het verschil tussen de contante koers die geldt op het moment van afsluiten van het derivaat en de termijnkoers waartegen het derivaat zal worden afgewikkeld, verdeeld over de looptijd van het derivaat.

De resultaatbepaling is als volgt:

- Op elke balansdatum wordt bepaald of er sprake is of is geweest van ineffectiviteit.
- Indien de kritische kenmerken van het hedge-instrument en van de afgedekte positie niet aan elkaar gelijk zijn of zijn geweest, is dit een indicatie dat de kostprijs-hedge een ineffectief deel bevat.
- Indien en voor zover de ineffectiviteit per balansdatum op cumulatieve basis in een verlies resulteert, wordt de ineffectiviteit verwerkt in de winst-en-verliesrekening.
- Indien de afgedekte positie van een verwachte toekomstige transactie leidt tot een financieel actief of een financiële verplichting, dan worden de daarmee verbonden nog niet in het resultaat verwerkte winsten of verliezen in dezelfde periode(n) in de winst-en-verliesrekening verantwoord als waarin het verkregen actief/aangegane verplichting van invloed is op het resultaat. Indien wordt verwacht dat een (deel van een) verlies dat nog niet in de winst-en-verliesrekening is verwerkt, in de toekomst niet met een tegengestelde winst uit de afgedekte positie wordt gecompenseerd, dan wordt dit verlies direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Kostprijs-hedge-accounting wordt beëindigd indien:

- Het hedge-instrument afloopt, wordt verkocht, beëindigd of uitgeoefend. Het cumulatieve gerealiseerde resultaat op het hedge-instrument dat nog niet in de winst-en-verliesrekening was verwerkt toen er sprake was van een effectieve hedge, wordt afzonderlijk in de overlopende posten in de balans verwerkt tot de afgedekte transactie plaatsvindt.
- De hedge-relatie niet meer voldoet aan de criteria voor hedge-accounting. Indien de afgedekte positie een in de toekomst verwachte transactie betreft, vindt de verwerking van de hedge-resultaten als volgt plaats:
 - Indien de verwachte transactie naar verwachting nog plaatsvindt, wordt hedge-accounting vanaf dat moment stopgezet. Het hiermee samenhangende cumulatieve resultaat op het hedge-instrument dat in de periode waarin de hedge effectief was buiten de winst-en-verliesrekening of off-balance was gehouden, blijft afhankelijk van de situatie off-balance of op de balans.
 - Indien de verwachte transactie naar verwachting niet meer plaatsvindt, wordt het hiermee samenhangende cumulatieve resultaat op het hedge-instrument dat in de periode waarin de hedge effectief was buiten de winst-en-verliesrekening of off-balance was gehouden, naar de winst-en-verliesrekening overgebracht.

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie er toe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Leasing

De beoordeling of een overeenkomst (waaronder een erfpachtovereenkomst) een lease bevat, vindt plaats op grond van de economische realiteit op het tijdstip van het aangaan van het contract. Het contract wordt aangemerkt als een leaseovereenkomst als de nakoming van de overeenkomst afhankelijk is van het gebruik van een specifiek actief of de overeenkomst het recht van het gebruik van een specifiek actief omvat.

Groningen Seaports als lessee

In geval van financiële leasing (waarbij de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom van het lease-object geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen) worden het lease-object en de daarmee samenhangende schuld bij het aangaan van de overeenkomst in de balans verwerkt tegen de reële waarde van het lease-object op het moment van het aangaan van de leaseovereenkomst of, indien dit lager is, tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen. De initiële directe kosten van de lessee worden opgenomen in de eerste verwerking van het actief. De leasebetalingen worden gesplitst in rentelasten en aflossing van de uitstaande verplichting, waarmee een constante rentevoet wordt bereikt over de resterende netto-verplichting.

Het geactiveerd lease-object wordt afgeschreven over de kortste termijn van de leaseperiode of de gebruiksduur van het object, in geval er geen redelijke zekerheid is dat de lessee aan het einde van de leaseperiode eigenaar wordt. In geval van operationele leasing worden de leasebetalingen lineair over de leaseperiode ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Groningen Seaports als lessor

Bij operationele lease worden de leasebaten op tijdsevenredige basis over de leaseperiode ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Initiële directe kosten worden toegerekend over de leaseperiode tegenover de leasebaten. De uitgegeven erfpachtcontracten worden gekwalificeerd als operationele leasing.

G. Grondslagen voor resultaatbepaling

Netto-omzet

Onder netto omzet wordt verstaan de omzet die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te rekenen en die in het jaar als gerealiseerd kunnen worden beschouwd onder aftrek van kortingen en van over de omzet geheven belastingen. Verwachte omzet wordt voorzichtigheidshalve niet als bate verantwoord. De omzet heeft voornamelijk betrekking op havengelden en inkomsten uit exploitatie van terreinen en faciliteiten.

Scheepvaart

De opbrengsten uit hoofde van exploitatie van de havens (waaronder havengelden, kadegelden en ligplaatsgelden) worden toegerekend aan het jaar waarin de prestatie door Groningen Seaports is geleverd.

Exploitatie van terreinen

De opbrengsten uit hoofde van de exploitatie van terreinen (waaronder uitgifte van gronden in erfpacht, verhuur van gronden en verlening van opstalrechten) worden toegerekend aan het jaar waarop het betrekking heeft.

Verkoop van gronden

Opbrengst uit verkoop van gronden wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt als alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's met betrekking tot de gronden zijn overgedragen aan de koper, het bedrag van de opbrengst op betrouwbare wijze kan worden bepaald en ontvangst van de opbrengst waarschijnlijk is.

Verlenen van diensten aan derden

Indien het resultaat van een transactie aangaande het verlenen van een dienst betrouwbaar kan worden geschat en ontvangst van de opbrengst waarschijnlijk is, wordt de opbrengst met betrekking tot die dienst verwerkt naar rato van de verrichte prestaties.

Rente

Renteopbrengsten worden tijdsevenredig in de winst-en-verliesrekening verwerkt rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost, indien hun bedrag bepaalbaar is en hun ontvangst waarschijnlijk.

Exploitatiesubsidies

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen, waarin de opbrengsten zijn gederfd dan wel waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan. Subsidies en bijdragen met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en per saldo als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de winstenverliesrekening.

Kosten

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en overigens wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

Personeelslasten

De uit de arbeidsvoorwaarden voortvloeiende kosten voor lonen, salarissen, pensioenen en sociale lasten worden verantwoord in de winst-en-verliesrekening.

Rente

Rente wordt toegerekend aan de opeenvolgende verslagperioden naar rato van de resterende hoofdsom. (Dis)agio en aflossingspremies worden als rentelast aan de opeenvolgende verslagperioden toegerekend zodanig dat tezamen met de over de lening verschuldigde rentevergoeding de effectieve rente in de winst-en-verliesrekening wordt verwerkt en in de balans de amortisatiewaarde van de schuld. Periodieke rentelasten en soortgelijke lasten komen ten laste van het jaar waarover zij verschuldigd worden.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op materiële vaste activa worden gebaseerd op de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Indien extra wordt afgeschreven, wordt dit toegelicht. Indien sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt de omvang van het verlies (bijzondere waardevermindering) bepaald en in de winst-en-verliesrekening verwerkt in het jaar waarin de bijzondere waardevermindering haar oorsprong vindt.

Vennootschapsbelasting

Alle aandelen van Groningen Seaports worden gehouden door een publieksrechtelijk rechtspersoon (GR Havenschap Groningen Seaports). Op grond van art.2 lid 3 en 7 van de wet op de Vennootschapsbelasting zijn de (huidige) activiteiten van Groningen Seaports daardoor vrijgesteld van de heffing van vennootschapsbelasting. Vanaf 1 januari 2017 is Groningen Seaports wel vennootschapsbelastingplichtig.

Grondslagen voor geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

H.Toelichting op de balans

Vaste activa

1. Materiele vaste activa

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Gronden		Activa in		Totaal
	Terreinen	Gebouwen	aanbouw	Overig	
Aanschafwaarde 31-12-2015	318.453	6.384	157.511	10.147	492.495
Cumulatieve afschrijvingen	-42.844	-1.012	-3.461	-7.050	-54.367
Boekwaarde 31-12-2015	275.609	5.372	154.050	3.096	438.128
Investerings		178	32.744		32.922
Desinvesterings	-2.561		-8.959		-11.520
Overboekings	118.859	20	-119.617	738	0
Afschrijvingen	-6.015	-207	0	-858	-7.080
Boekwaarde 31-12-2016	385.892	5.363	58.218	2.976	452.450
Cumulatieve afschrijvingen	-48.880	-1.219	-3.440	-7.908	-61.447
Aanschafwaarde 31-12-2016	434.772	6.582	61.658	10.885	513.897

Gronden, terreinen en infrastructuur

De gronden, terreinen en infrastructuur hebben betrekking op de nog in erfpacht uit te geven/te verkopen gronden, de in erfpacht uitgegeven gronden, alsmede de infrastructuur (waaronder havens, kaden, wegen en steigers) welke in gebruik is genomen. In 2016 is een groot deel van de materiele vaste activa in aanbouw overgeboekt naar de infrastructuur omdat dit inmiddels gereed is voor gebruik.

Voorraad gronden (nog in erfpacht uit te geven/te verkopen)

Van de voorraad grond met een boekwaarde van € 32.2 miljoen (2015 € 31 miljoen) is Groningen Seaports geen juridisch, maar wel economisch eigenaar door middel van financiële leasecontracten (erfpachtcontracten). Voor een nadere toelichting op deze contracten wordt verwezen naar de toelichting op financiële lease onder de niet in de balans opgenomen regelingen.

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven gronden betreffen operationele leaseovereenkomsten. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de toelichting op operationele lease onder de niet in de balans opgenomen regelingen.

De verdeling van de post gronden, terreinen en infrastructuurle werken is als volgt:

Omschrijving	31-12-2016		31-12-2015	
Uit te geven gronden	744 ha	32.210	760 ha	31.045
Infrastructuur		215.848		105.924
Terreinen uitgegeven in erfpacht	339 ha	137.834	349 ha	138.640
Totaal		385.892		275.609

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Bedrijfsgebouwen

De bedrijfsgebouwen betreft met name het kantoorgebouw aan de Handelskade Oost in Delfzijl. De onderhoudskosten komen ten laste van de exploitatie.

Materiële vaste activa in aanbouw

Onder Materiële vaste activa in aanbouw zijn de investeringsprojecten opgenomen die nog niet gereed dan wel nog niet in gebruik zijn genomen. De infrastructurele werken die gereed zijn dan wel in gebruik zijn genomen worden opgenomen onder de post 'Gronden en terreinen'. In 2016 is om die reden een groot deel van de materiele vaste activa in aanbouw overgeboekt naar de materiele vaste activa. De grootste projecten welke worden verantwoord onder de materiele vaste activa in aanbouw betreft investeringen in Eemshaven Zuid/oost, onderdelen van het Energypark en onderdelen van de Beatrixhaven. In de vervaardigingsprijs van projecten wordt rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend opgenomen. De toegerekende bouwrente is gebaseerd op de werkelijk betaalde rente en de cumulatieve investering in de projecten en bedraagt voor 2016 € 521.000. De overige betaalde rente is ten laste gebracht van het resultaat.

Afschrijvingen

De afschrijvingen worden berekend op basis van een vast percentage van de kosten van aanschaf of vervaardiging (lineaire afschrijving) waarbij rekening wordt gehouden met de geschatte economische gebruiksduur en de restwaarde. Bij infrastructurele werken vindt de eerste afschrijving plaats in het jaar waarop het actief beschikbaar is voor beoogd gebruik. Op overige investeringen wordt afgeschreven vanaf het moment van levering of bij ingebruikname. Op gronden wordt niet afgeschreven. Op materiële vaste activa in aanbouw vindt afschrijving plaats op projecten indien deelprojecten gereed zijn gekomen en in gebruik zijn genomen.

Afschrijvingstermijnen:

Gronden en terreinen	0,00% - 10,00%
Bedrijfsgebouwen	2,50% - 3,33%
Materiële vaste activa in aanbouw	2,00% - 33,33%
Overige materiele vaste activa	6,67% - 33,33%

2. Financiële vaste activa

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31 december 2016	31 december 2015
Deelnemingen	1.833	1.648
Langlopende vorderingen	900	863
Totaal Financiële vaste activa	2.733	2.511

Deelnemingen

Omschrijving	31-12-2015	Aandeel in resultaat	Dividend-uitkeringen	31-12-2016
- NV Ontwikkelingsmij Rail Service Center Groningen (65,92%) (Groningen Railport)	1.648	185	0	1.833
- Fivelpoort CV (33,33%)	0	0	0	0
- Fivelpoort Beheer BV (100%)	0	0	0	0
Totaal Deelnemingen	1.648	185	0	1.833

In verband met de negatieve vermogenswaarde van de deelnemingen Fivelpoort CV en Fivelpoort Beheer BV, is de netto-vermogenswaarde verantwoord als passief onder de Voorziening Deelnemingen. De negatieve vermogenswaarde van Fivelpoort CV en Fivelpoort Beheer BV bedraagt per 01-01-2016 € 6.149.000. Het resultaat over 2016 bedraagt € 665.000 negatief.

De vermogenswaarde per 31-12-2016 komt hiermee uit op € 6.814.000 negatief. Deze negatieve netto vermogenswaarde is gesaldeerd met de vordering vanuit rekening courant met Fivelpoort CV, onderdeel van de kortlopende vorderingen. De deelnemingen zijn niet geconsolideerd in de jaarrekening van Groningen Seaports omdat de feitelijke betekenis te verwaarlozen is voor het geconsolideerde geheel.

Langlopende vorderingen

Omschrijving	31-12-2015	Verstrekte leningen	Ontvangen aflossingen	Voorziening oninbaar	31-12-2016
Termijndebiteuren	1.576	504	467	0	1.613
Voorziening dubieuze debiteuren	-713	0	0	0	-713
Totaal Langlopende vorderingen	863	504	467	0	900

De post Termijndebiteuren betreft betalingsafspraken welke met klanten zijn overeengekomen bij verkoop van terreinen. De vorderingen worden afhankelijk van de overeenkomst in 3, 5 of 10 jaarlijkse termijnen betaald. De voorziening dubieuze debiteuren heeft betrekking op de openstaande vorderingen op Aluminium Delfzijl BV. Het betreft vorderingen uit de periode voor de herstart van Klesch Aluminium Delfzijl BV. Onder de aflossingen is ook het bedrag opgenomen dat naar verwachting in 2017 wordt ontvangen, in totaal € 424.000. Dit bedrag is opgenomen onder de overige vorderingen.

Het verloop van de voorziening dubieuze debiteuren op langlopende vorderingen is als volgt:

Stand 01-01-2016	713
Toevoeging	0
Ten gunste van het resultaat	
vrijgevallen	0
Stand 31-12-2016	713

Flottende activa

3. Voorraden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31 december 2016	31 december 2015
Vorraden	74	70
Totaal Voorraden	74	70

Deze post heeft betrekking op voorraad relatiegeschenken.

4. Vorderingen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31 december 2016	31 december 2015
1. Handelsdebiteuren	3.865	2.445
2. Vorderingen op groepsmaatschappijen en deelnemingen	8.071	8.686
3. Omzetbelasting	0	252
4. Overige vorderingen	80.265	45.624
5. Overlopende activa	554	486
Totaal vorderingen	92.755	57.493

1. De post debiteuren is inclusief de voorziening dubieuze debiteuren van € 3.422.000. Tegen een aantal debiteuren loopt een juridische procedure om inning te bewerkstelligen. De reservering dubieuze vorderingen heeft onder andere betrekking op een vordering van voor de herstart van Klesch Aluminium Delfzijl BV.

Het verloop van de voorziening dubieuze debiteuren is als volgt:

Stand 01-01-2016	3.091
Mutaties in 2016:	
Toevoeging	470
Afboeking	-31
Ten gunste van het resultaat vrijgevallen	108 -
Stand 31-12-2016	3.422

2. De vorderingen op groepsmaatschappijen en deelnemingen bestaan uit de volgende rekening-courant verhoudingen:

Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports	87
Fivelpoort CV	14.563
Fivelpoort Beheer BV	235
Stand 31-12-2016	14.885

Conform de rekening-courant overeenkomst wordt er rente in rekening gebracht over de gemiddelde stand van het rekening-courant saldo. De renteopbrengst is verantwoord onder 'financiële baten en lasten' in de Winst- en- verliesrekening. Voor 2016 is er geen aanleiding tot een afwaardering.

Groningen Seaports is hoofdelijk aansprakelijk voor de vermogenstekorten van de deelnemingen in Fivelpoort CV en Fivelpoort Beheer BV. Om deze reden is ultimo 2016 een voorziening gevormd voor het volledige vermogenstekort van Fivelpoort CV en Fivelpoort Beheer BV. Deze voorziening is in 2016 in mindering gebracht op het te vorderen bedrag rekening-courant verhouding met Fivelpoort CV en Fivelpoort Beheer BV. Ook in de vergelijkende cijfers 2015 is deze voorziening in mindering gebracht op de vordering. In de jaarrekening 2015 werd deze voorziening verantwoord aan de passief zijde van de balans onder de voorzieningen.

Het verloop van de voorziening deelneming Fivelpoort is als volgt:

Stand 01-01-2016	6.149
Mutatie in 2016:	
Bij: negatief resultaat 2016 deelneming Fivelpoort	665
Stand 31-12-2016	6.814

3. Per eind 2016 is er per saldo geen te vorderen bedrag omzetbelasting. De schuld omzetbelasting is opgenomen onder de kortlopende schulden.

4. Onder 'Overige vorderingen' is een bedrag van ruim € 64 miljoen opgenomen dat tot en met 2016 is betaald in verband met de negatieve waarde van een afgesloten derivaat. Groningen Seaports heeft geen recht van onderpand. In het hoofdstuk 'Financiële instrumenten' is deze zogenaamde CSA verder toegelicht.

Verder zijn er eind 2016 een tweetal grondtransacties geweest waarvan (een deel van) de opbrengst zal worden ontvangen in 2017. Het gaat hierbij in totaal om bijna € 12 miljoen. Verder is opgenomen onder de overige vorderingen een vordering op de GR Havenschap Groningen Seaports voor de dienstenvergoeding. Tot slot is de verwachte aflossing van de termijndebiteuren ter hoogte van in totaal € 424.000 hieronder opgenomen.

5. De post overlopende activa heeft betrekking op vooruitbetaalde kosten voor 2017.

5. Liquide middelen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31 december 2016	31 december 2015
Kas	1	1
Bank	14.654	20
Totaal Liquide middelen	14.654	21

Bankrekeningen met een positief saldo zijn onder de liquide middelen opgenomen. De bankrekeningen met een negatief saldo zijn onder de kortlopende schulden opgenomen. De liquide middelen staan ter vrije beschikking aan de vennootschap.

6. Eigen Vermogen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31 december 2016	31 december 2015
Geplaatst aandelenkapitaal	198.058	198.058
Overige reserves	7.276	3.726
Resultaat verslagjaar	12.176	3.550
Totaal Eigen Vermogen	217.509	205.333

Geplaatst aandelenkapitaal

Stand 31-12-2015	198.058
Mutatie 2016	0
Stand 31-12-2016	198.058

Groningen Seaports NV is opgericht op 14 juni 2013 door de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports (voorheen Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Eemshaven/Delfzijl). Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 600 miljoen, verdeeld over 600 miljoen aandelen met een nominale waarde van € 1. Het geplaatst kapitaal bedraagt bij oprichting en einde boekjaar € 198.058.000, verdeeld in 198.058.000 gewone aandelen van € 1 nominaal. Volstorting van het geplaatst kapitaal heeft plaatsgevonden door inbreng (in natura) van de onderneming van GR Havenschap Groningen Seaports.

Overige reserves

Stand 31-12-2015	3.726
Bij: verdeling resultaat boekjaar 2015	3.550
Stand 31-12-2016	7.276

Resultaat

Omschrijving	31 december 2016	31 december 2015
Resultaat boekjaar 2015		3.550
Resultaat boekjaar 2016	12.176	
Stand 31-12-2016	12.176	3.550

7. Voorzieningen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31 december 2016	31 december 2015
1 Groot onderhoud baggerwerk	1.562	2.900
2 Groot onderhoud infrastructuur	14.660	15.379
3 Geluidsisolatie	152	149
5 Jubileum personeel	51	54
6 Personele regelingen	360	491
7 Deelneming Fivelpoort	0	0
Totaal voorzieningen	16.785	18.973

Het verloop van de voorzieningen is als volgt samengesteld:

1 Voorziening Groot onderhoud baggerwerk

Stand 31-12-2015	2.900
Mutaties in 2016:	
Toevoeging	261
Onttrekking	-606
Ten gunste van het resultaat vrijgevallen	-993
Stand 31-12-2016	1.562

De voorziening groot onderhoud baggerwerk is gevormd om de kosten voor toekomstig groot onderhoud baggerwerk, de berging van vervuild baggerslib en nazorgregelingen te kunnen dekken. De voorziening is gewaardeerd op nominale waarde. Het saldo van de voorziening per 31 december 2016 tezamen met de toekomstige dotaties zal toereikend zijn voor de genoemde uitgaven.

De reguliere onderhoudsbaggerkosten worden direct ten laste van het resultaat gebracht. De vrijval ten gunste van het resultaat in 2016 houdt verband met het feit dat voor getroffen voorzieningen voor baggerwerkzaamheden in het verleden niet zal leiden tot verwachte uitgaven. Voor een groot deel betreft dit een havenbekken waarvoor een voorziening was gevormd in verband met verwachte vervuiling, deze vervuiling is echter niet aangetroffen. In 2017 zal naar verwachting geen onttrekking vanuit de voorziening plaatsvinden.

2 Voorziening Groot onderhoud infrastructuur

Stand 31-12-2015	15.379
Mutaties in 2016:	
Toevoeging	0
Onttrekking	-192
Ten gunste van het resultaat vrijgevallen	-527
Stand 31-12-2016	14.660

De voorziening groot onderhoud infrastructuur is gevormd om de kosten voor toekomstig groot onderhoud aan onze infrastructuur te kunnen dekken. De voorziening groot onderhoud infrastructuur heeft de vorm van een kostenegalatievoorziening. De voorziening groot onderhoud infrastructuur wordt per activum opgenomen tegen de uitgaven die in volgende boekjaren zullen worden gedaan, voor zover het doen van die uitgaven zijn oorsprong mede vindt voor het einde van het boekjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal boekjaren.

Voor duurzame activa waaraan periodiek onderhoud wordt verricht, worden de kosten van het verrichten van groot onderhoud verwerkt als voorziening voor groot onderhoud op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

Het saldo van de voorziening per 31 december 2016 tezamen met de toekomstige dotaties zal toereikend zijn voor de genoemde uitgaven. De reguliere onderhoudskosten worden direct ten laste van het resultaat gebracht. De vrijval ten gunste van het resultaat hangt met name samen met de herijking van het activabeleid waarbij groot onderhoud voortaan wordt geactiveerd en afgeschreven. In 2017 zal naar verwachting ruim € 8 miljoen vanuit de voorziening worden aangewend voor voorziene uitgaven.

3 Voorziening Geluidsisolatie

Stand 31-12-2015		149
Mutaties in 2016:		
Toevoeging	23	
Onttrekking	-20	
Ten gunste van het resultaat vrijgevallen	0	
Stand 31-12-2016		152

In 2010 is in de Stuurgroep Geluid (Provincie, Gemeente Delfzijl, EZ Noord, Groningen Seaports en SBE) een principeakkoord bereikt over een nieuwe geluidszone voor het haven- en industriegebied van Delfzijl. Dit principeakkoord behelst onder meer een nieuwe geluidszone Havens/Industrie Delfzijl, die voldoende ruimte biedt aan zowel wonen als werken. Ook over de verdeling van de kosten van de nieuwe geluidszone hebben de betrokken partijen een principeakkoord gesloten. Groningen Seaports voorziet € 1 per uitgegeven m² in Delfzijl vanaf 2010. Naar verwachting zal in 2017 geen onttrekking plaatsvinden ten laste van deze voorziening.

4 Voorziening Jubileum personeel

Stand 31-12-2015		54
Mutaties in 2016:		
Toevoeging	9	
Onttrekking	-12	
Stand 31-12-2016		51

Deze voorziening is gevormd in verband met de betaling van een jubileumuitkering bij een dienstverband van 12,5, 25 of 40 jaar. In 2016 is een bedrag van € 12.000 onttrokken aan de voorziening jubileum personeel in verband met betaling van jubileumuitkeringen. In 2017 zal naar verwachting € 6.000 worden aangewend voor jubilea-uitkering.

5 Voorziening Personele regelingen

Stand 31-12-2015		491
Mutaties in 2016:		
Toevoeging	44	
Onttrekking	-175	
Stand 31-12-2016		360

Deze voorziening is gevormd in verband met verplichtingen aan personeel in het kader van uittreden wegens ziekte, toekomstige bijdragen in reïntegratietrajecten tweede spoor en overige uitgestelde beloningen. Naar verwachting heeft € 168.000 van de voorziening personele regelingen betrekking op een looptijd korter dan een jaar. Het resterende deel is langlopend.

6 Voorziening Deelneming Fivelpoort

Groningen Seaports is hoofdelijk aansprakelijk voor de vermogenstekorten van de deelnemingen in Fivelpoort CV en Fivelpoort Beheer BV. Om deze reden is ultimo 2016 een voorziening gevormd voor het volledige vermogenstekort van Fivelpoort CV en Fivelpoort Beheer BV. Vanaf de jaarrekening 2016 is deze voorziening in mindering gebracht op de vordering rekening-courant op deze deelnemingen, verantwoord aan de actief zijde van de balans onder '4 vorderingen' onder kopje '2 vorderingen op groepsmaatschappijen en deelnemingen'. Ook in de vergelijkende cijfers 2015 is deze voorziening in mindering gebracht op de vordering.

8. Langlopende schulden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2015	Opname	Aflossing	31-12-2016
Vaste geldleningen	0	85.000	0	85.000
Roll-over leningen	0	100.000	0	100.000
Lening projectspecifiek	0	16.200	1.150	15.050
Lening GR Havenschap Groningen Seaports	22.006	0	0	22.006
Totaal Langlopende schulden	22.006	201.200	1.150	222.056

Vaste geldleningen

De vaste geldleningen bestaan uit twee leningen van € 35 miljoen (rente 0,3%) respectievelijk € 50 miljoen (rente 0,69%). De looptijd van de leningen is vier jaar respectievelijk zeven jaar. De lening van € 35 miljoen wordt geheel afgelost op 17 februari 2020. De lening van € 50 miljoen wordt afgelost op 16 februari 2023. De GR Havenschap Groningen Seaports staat 100% borg voor de terugbetaling van deze lening.

Roll-over leningen

De roll-over leningen bestaan uit twee leningen van elk € 50 miljoen. De looptijd van de leningen is tien jaar respectievelijk twaalf jaar. De rente over de 10-jaars lening bedraagt de 3-maands Euribor met een opslag van 56 basispunten. De rente over de 12-jaars lening bedraagt de 3-maands Euribor met een opslag van 60 basispunten. De 12-jaars lening wordt geheel afgelost op 2 januari 2026. De 12-jaars lening wordt geheel afgelost op 3 januari 2028. De GR Havenschap Groningen Seaports staat 100% borg voor de terugbetaling van deze lening.

Lening projectspecifiek

De projectspecifieke lening betreft een lening welke is aangetrokken ten behoeve van de aanleg van een stoomleiding langs het Zeehavenkanaal. De looptijd van de lening is twaalf jaar, de rente gedurende deze periode bedraagt 3,9%. De lening wordt in twaalf jaar afgelost, bovendien kan jaarlijks 5% van de hoofdsom boetevrij worden afgelost. In 2017 zal € 1,15 miljoen worden afgelost. Zekerheid is gesteld vanuit verpanding van huidige en toekomstige opbrengsten uit hoofde van het huurcontract gesloten d.d. 31 augustus 2015 tussen Groningen Seaports enerzijds en de gebruikers van de stoomleiding anderszijds.

Lening Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports (GR)

Groningen Seaports is niet verplicht om af te lossen op de hoofdsom van de lening gedurende de looptijd. Wel is Groningen Seaports bevoegd om jaarlijks 5% af te lossen op de hoofdsom. Voor 2017 is niet uitgegaan van een aflossing op de hoofdsom. De lening is aangegaan per 01-01-2013 en heeft geen einddatum.

De verkregen langlopende lening is direct opeisbaar indien Groningen Seaports tekort schiet in enige betalingsverplichting jegens de GR, overige schulden van de direct opeisbaar zijn en Groningen Seaports hierbij in verzuim is, Groningen Seaports zonder voorafgaande toestemming van de GR partij is of zal zijn bij een fusie of splitsing, Groningen Seaports als rechtspersoon wordt ontbonden, nietig wordt verklaard, in staat van faillissement is verklaard dan wel voorlopige surseance van betaling wordt verleend of de dienstverleningsovereenkomst /erfpachten tussen de GR en de NV eindigen.

Groningen Seaports heeft ter nakoming van haar verplichtingen uit hoofde van de verkregen langlopende lening geen zekerheden verstrekt aan GR. Over de hoofdsom is een jaarlijkse rente van 3% verschuldigd.

9. Kortlopende schulden

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2016	31-12-2015
1. Schulden aan leveranciers	4.815	3.413
2. Belastingen/premies sociale verzekeringen	765	385
3. Pensioenpremies	76	87
4. Overige schulden	1.115	509
5. Ontvangen vooruitbetalingen	1.618	1.749
6. Overlopende passiva	5.725	4.369
7. Kasgeldlening	92.200	241.000
8. Liquide middelen	0	399
Totaal Kortlopende schulden	106.315	251.910

1. De post 'Schulden aan leveranciers' bestaat uit te betalen bedragen aan crediteuren.
2. De schuld 'Belastingen en premies sociale verzekeringen' betreft de nog te betalen aanslag loonheffing over de maand december 2016. Verder betreft het de aangiften omzetbelasting van november en december 2016.
3. De schuld 'Pensioenpremies' betreft de nog te betalen pensioenpremies over de maand december 2016.
4. De post 'Overige schulden' heeft voor een deel betrekking op het vakantiegeld en het restant verlofuren van medewerkers van Groningen Seaports. Verder betreft het de aflossing op de langlopende lening welke in 2017 zal plaatsvinden.
5. De post 'Ontvangen vooruitbetalingen' betreft facturen welke in 2016 zijn uitgegaan maar betrekking hebben op 2017. Verder betreft het betaalde optiegelden door bedrijven voor terreinen waar interesse voor is. Deze betaalde optiegelden worden bij een transactie verrekend.
6. De post 'Overlopende passiva' betreft facturen die in 2017 binnen zijn gekomen maar betrekking hebben op 2016. Het betreft voor een groot deel rentelasten die Groningen Seaports betaald aan de GR Havenschap Groningen Seaports.

7. Tot 16 februari 2016 werden ten behoeve van de financiering van projecten kasgeldleningen opgenomen. De kasgeldleningen tot 16 februari 2016 stonden juridisch op naam van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports (GR). Omdat de kasgeldleningen en derivaten in het kader van de verzelfstandiging in economische zin volledig door de GR zijn ingebracht in Groningen Seaports en de uit de kasgeldleningen en derivaten voortvloeiende voor- en nadelen en risico's om deze reden volledig voor rekening komen van Groningen Seaports en beide partijen handelen als ware de kasgeldleningen en derivatencontracten volledig zijn toe te rekenen aan Groningen Seaports, werden de kasgeldleningen wel verantwoord in de jaarrekening van Groningen Seaports.

De derivatencontracten zijn in 2014 juridisch op naam gezet van Groningen Seaports. Tussen de GR en Groningen Seaports is in het kader van de verzelfstandiging een borgstellingsovereenkomst opgesteld. Hierin is vastgesteld dat de GR Havenschap Groningen Seaports voor 80% borg stond voor de financiering (kasgeldleningen). Op basis van deze borgstellingsovereenkomst bleek het voor Groningen Seaports niet mogelijk om financiering aan te trekken. Om deze reden werden de kasgeldleningen door de GR Havenschap Groningen Seaports aangetrokken.

Vanaf 16 februari 2016 heeft Groningen Seaports het grootste deel van de financiering middels langlopende leningen vastgelegd onder volledige borgstelling van de GR Havenschap Groningen Seaports. Ook de kasgeldleningen vallen onder deze volledige borgstelling. De huidige kasgeldleningen zijn onder andere aangetrokken ten behoeve van de financiering van de bijstortingsverplichting voor de CSA in verband met de negatieve waarde van het derivaat.

8. De bankrekeningen met een negatief saldo zijn onder de kortlopende schulden opgenomen.

I. Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Hieronder worden de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen en vorderingen vermeld waaraan Groningen Seaports voor toekomstige jaren is verbonden.

- Groningen Seaports heeft contractuele verplichtingen inzake leaseauto's. Voor de leaseauto's zijn contracten aangegaan met een gemiddelde looptijd van 60 maanden. De jaarlijkse verplichting bedraagt gemiddeld € 315.000.
- De lopende verplichtingen uit 2016 op projecten in uitvoering bedraagt € 5,4 miljoen.
- In december 2016 heeft Green Box BV een terrein gekocht in de Eemshaven waarbij de helft van de aankoopssom op termijn door hen zal worden betaald. Er bestaat een terugkoopverplichting voor Groningen Seaports indien de infrastructuur niet tijdig is aangelegd door Groningen Seaports en het bestemmingsplan voor het betreffende terrein niet onherroepelijk is vastgesteld.
- Op een aantal locaties in ons beheersgebied is bodemverontreiniging aangetroffen. Deze gronden worden gesaneerd en tegenpartijen zijn aansprakelijk gesteld. Sanering van gronden die in erfpacht zijn uitgegeven is een verantwoordelijkheid van de erfpachter. In geval van faillissement bestaat het risico dat de verplichting voor sanering van de gronden bij Groningen Seaports komt te liggen. Dit risico is meegenomen bij het bepalen van de hoogte van het weerstandsvermogen.
- In februari 2014 is met Novovento v.o.f. een opstalovereenkomst getekend. In deze overeenkomst is vastgelegd dat indien Groningen Seaports het betreffende terrein voor andere doeleinden wenst te gebruiken, zij verplicht is tot het betalen van een schadebedrag van maximaal € 8,5 miljoen. Deze verplichting loopt in 14 jaar lineair af tot € 0.

Financiële lease – Groningen Seaports als lessee

Groningen Seaports heeft bij de verzelfstandiging als lessee de terreinen in het beheersgebied in erfpacht gekregen (financiële leasecontracten) van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports. De toekomstige minimale leasebetalingen bedragen nihil.

Deze gronden zijn voor onbepaalde tijd in erfpacht gegeven aan Groningen Seaports, tegen een jaarlijkse erfpachtcanon van nihil waarbij het economisch eigendom bij Groningen Seaports ligt. De Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports bezit derhalve het juridische eigendom.

Indien Groningen Seaports grond verkoopt dient eerst het bloot-eigendom van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports aan Groningen Seaports te worden geleverd. Vervolgens kan Groningen Seaports de volle eigendom aan de nieuwe eigenaar leveren. De erfpacht van deze grond gaat door vermenging teniet op het moment dat Groningen Seaports het bloot-eigendom van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports geleverd krijgt.

Operationele lease – Groningen Seaports als lessor

Groningen Seaports heeft als lessor operationele leasecontracten voor erfpachtgronden afgesloten. Voor een verloopoverzicht van de in erfpacht uitgegeven gronden wordt verwezen naar de toelichting op de materiële vaste activa.

De toekomstige minimale leasebetalingen (erfpachtcanon) van deze contracten (niet tussentijds opzegbaar) zijn als volgt te specificeren:

Bedragen x € 1.000

2016		
Periode < 1 jaar	€	10.529
1 jaar <= periode <= 5 jaar	€	40.972
Periode > 5 jaar	€	852.167

De aangegane erfpachtcontracten (leaseovereenkomsten) betreffen overeenkomsten met een variabele looptijd. De looptijden hangen sterk af van de specifieke wensen van de klant en variëren van enkele jaren tot meer dan 100 jaar. Jaarlijks worden leasebetalingen ontvangen waarvan de erfpachtcanon in de contracten vastliggen. De gemiddelde resterende looptijd van de leasecontracten per balansdatum is tot 2059, waarvan de lengte sterk verschilt per contract.

Financiële instrumenten

De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam is bij het schatten van de omvang van risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten.

Groningen Seaports heeft een derivaat (renteswaps), om het renterisico af te dekken dat ontstaat uit de financieringsactiviteiten van de vennootschap. Het beleid van de vennootschap is om niet te handelen in financiële instrumenten voor speculatieve doeleinden. De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiële instrumenten van Groningen Seaports zijn het kredietrisico, het liquiditeitsrisico, het kasstroomrisico, het valutarisico en het renterisico.

Kredietrisico

Groningen Seaports handelt enkel met kredietwaardige partijen en heeft procedures opgesteld om de kredietwaardigheid te bepalen. Tevens heeft Groningen Seaports richtlijnen opgesteld om de omvang van het kredietrisico bij elke financiële instelling en debiteur te beperken.

Bovendien bewaakt Groningen Seaports voortdurend haar vorderingen en hanteert de vennootschap een strikte aanmaningsprocedure. Door de bovenstaande maatregelen is het kredietrisico voor Groningen Seaports minimaal. Het maximale kredietrisico aangaande vorderingen, liquide middelen en niet in de balans opgenomen financiële activa is weergegeven onder de desbetreffende toelichtingen. Het maximale kredietrisico aangaande derivaten is weergegeven onder de toelichting op de hedges. Binnen de vennootschap zijn geen belangrijke concentraties van kredietrisico.

Liquiditeitsrisico

Periodiek worden liquiditeitsbegrotingen opgesteld en door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst. In de liquiditeitsbegrotingen wordt rekening gehouden met beperkte beschikbaarheid van liquide middelen waaronder bankgaranties en margin calls (uit hoofde van een afgesloten Credit Support Annex) met betrekking tot afgesloten derivaten. Voor een toelichting van de liquiditeitsrisico's van de renteswaps wordt verwezen naar de toelichting op de renteswaps.

Reële waarde

De reële waarde van de financiële instrumenten is bepaald met behulp van beschikbare marktinformatie en schattingsmethoden. De reële waarde van de renteswaps is bepaald door een contante waardeberekening met als disconteringsvoet de 3-maands Euribor, die op 31 december 2016 gelijk is aan -0,319%.

Rente- en kasstroomrisico

Renterisico is het risico dat de reële waarde van toekomstige kasstromen van een financieel instrument fluctueert als gevolg van wijzigingen in marktrentetarieven. Het door Groningen Seaports gelopen risico wegens fluctuaties in de marktrentes heeft voornamelijk betrekking op de te betalen rente over de toekomstige nog op te nemen kasgeldleningen.

Groningen Seaports beheerst haar renterisico door een evenwichtig portfolio van vast en variabel rentende leningen aan te houden. In 2016 is een grootgedeelte van de variabele rentende leningen omgezet naar vast rentende leningen. De vennootschap heeft zich ten doel gesteld een deel van haar opgenomen leningen tegen vaste rentetarieven aan te houden. Hiertoe heeft Groningen Seaports renteswaps afgesloten waarvan ultimo 2016 nog één actief is.

Per 15 februari 2016 heeft Société Générale voor de lopende renteswap (SG-4, met een nominale waarde van   100 miljoen), gebruikgemaakt van de contractueel overeengekomen 'break clause'. In overleg met Société Générale is de renteswap overgedragen naar een nieuwe tegenpartij (ABN Amro Bank N.V.). Middels een tripartiete overeenkomst tussen Société Générale (transferor), ABN Amro Bank N.V. (transferee) en Groningen Seaports N.V. (remaining party) is de renteswap door Société Générale overgedragen aan ABN AMRO. De voorwaarden van de renteswap zijn bij overdracht van Société Générale naar ABN AMRO ongewijzigd gebleven, met uitzondering van de te betalen rente en de bepalingen omtrent tussentijdse opzegging van de renteswap. De te betalen rente is door ABN AMRO gesteld op 3,575%, welke bij Société Générale was gesteld op 3,49%. Deze opslag van 8,5 basispunten heeft naar opgave van ABN AMRO betrekking op de kosten van het kapitaal welke voor deze transactie moeten worden aangehouden alsmede de transactiekosten.

De overdracht van de renteswap van Société Générale naar ABN AMRO is verwerkt als zijnde novatie van de lopende renteswap. Dit betekent dat als gevolg van de novatie geen posten zijn verantwoord in de balans en winst- en verliesrekening van Groningen Seaports. De hogere te betalen rente zal in de komende jaren, tot einddatum van de renteswap (zijnde 1 januari 2042) via de winst- en verliesrekening worden verwerkt. Op grond van genoemde overeenkomst is de lopende renteswap bij Société Générale met een negatieve reële waarde van naar schatting   59 miljoen (op basis couponrente 3,49%) doorgeschoven naar ABN AMRO waarbij de reële waarde, in verband met de verhoogde couponrente (3,575%) als vergoeding voor kosten van kapitaal en transactiekosten, is toegenomen tot circa negatief   61 miljoen. Het effect van de transactie op het resultaat en het vermogen van de vennootschap is derhalve nihil.

Groningen Seaports heeft vanaf 2016 het renterisico voor gemiddelde 85% afgedekt middels vaste leningen en het renteswaps. Dit betekent dat over ongeveer 15% van het vreemd vermogen de marktrente (3-maands Euribor) moet worden betaald. Wanneer deze rente zal stijgen, zullen de rentelasten van Groningen Seaports toenemen en dat indien de marktrente zal dalen, de rentelasten van Groningen Seaports zullen afnemen.

Hedges

Op de renteswap wordt kostprijshedge-accounting toegepast.

Renteswap

Per 31 december 2016 heeft Groningen Seaports een rente instrument uitstaan met een marktwaarde van - € 56,72 miljoen. Deze is ingegaan op 2 januari 2014 en heeft een resterende looptijd van 25 jaar.

Code	Type	Afgedekt	Te betalen	Te ontvangen	31-12-2016	31-12-2015
ABN-1	IRS	€ 100.000.000	3,575%	3-mnd-Euribor	€ 56.716.349-	€ 45.765.257-

Het rente instrument dient ter indekking van het renterisico dat Groningen Seaports loopt over de kasgeldleningen waarvoor een variabele rente wordt betaald. De te betalen rente hangt af van de marktrente (Euribor) op het moment van opname en de voor Groningen Seaports geldende kredietopslag. Deze kasgeldleningen hebben een gemiddelde looptijd van één maand.

In het financieel meerjarenplan 2017-2042 van Groningen Seaports, welke is vastgesteld door de directie, is de toekomstige hoogte van de benodigde kasgeldleningen bepaald. Hierin zijn, mede op basis van de ervaringen van Groningen Seaports in de afgelopen jaren, aannames gemaakt over de verwachte opbrengsten, kosten en investeringen. De in het financieel meerjarenplan begrepen investeringen, welke bepalend zijn voor de toekomstige vreemd vermogensbehoefte, betreffen voornamelijk geaccordeerde projecten (projecten welke in de komende jaren zeker zullen worden uitgevoerd) en reguliere vervangingsinvesteringen. Toegevoegd zijn de niet-reguliere vervangingsinvesteringen. De daaruit voortvloeiende verwachte vreemd vermogensbehoefte overstijgt de hoogte van het derivaat gedurende de gehele looptijd van het derivaat waarmee het derivaat is gehedged.

Credit Support Annex ABN-1 (margin calls)

Vanaf het moment dat de reële waarde van rente instrument ABN-1 meer dan € 7,5 miljoen negatief is, kan de contractpartij zekerheden vereisen via zogenaamde 'margin calls'. Dit kan ontstaan als de variabele rente lager is dan de vaste rente van 3,575%. Wanneer de variabele rente, gebaseerd op de 30-jaars-rente gaat dalen, moet er weer worden bijgestort. Middels het aantrekken van vreemd vermogen heeft Groningen Seaports naar verwachting voldoende liquide middelen beschikbaar om deze margin calls te kunnen betalen. Op grond van de overeenkomst met ABN AMRO wordt bij beëindiging van het rente instrument de marktwaarde verrekend. Op grond van de afgesloten Credit Support Annex is per ultimo 2016 € 64,37 miljoen als borg gestort bij ABN AMRO, dit is gebaseerd op de waarde per ultimo september. Begin januari 2017 is op basis van de waarde per ultimo 2016 € 15,15 miljoen ontvangen.

J. Toelichting op de winst-en-verliesrekening

In het navolgende overzicht worden de verschillen tussen de gerealiseerde kosten en opbrengsten over het boekjaar 2016 vergeleken met de gerealiseerde kosten en opbrengsten over het boekjaar 2015.

Bedrijfsopbrengsten

10. Netto omzet

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31 december 2016	31 december 2015
Scheepvaartbewegingen	8.222	8.950
Scheepvaartgerelateerd	1.479	1.395
Terreinen core business	14.070	13.725
Terreinen non-core business	6.254	6.067
Opbrengsten grondverkopen	21.016	2.465
Totaal Netto Omzet	51.040	32.602

Scheepvaartbewegingen

Omschrijving	31 december 2016	31 december 2015
Zeeschepen		
Delfzijl	1.256	1.374
Eemshaven	5.502	5.974
Totaal zeeschepen	6.758	7.348
Binnenschepen		
Delfzijl	378	420
Eemshaven	182	164
Totaal binnenschepen	560	584
Ligplaatsgelden		
Delfzijl	117	152
Eemshaven	787	867
Totaal ligplaatsgelden	904	1.019
Totaal scheepvaartbewegingen	8.222	8.950

Scheepvaartgerelateerd

Omschrijving	31 december 2016	31 december 2015
Kadegelden		
Delfzijl	245	232
Eemshaven	764	781
Totaal kadegelden	1.009	1.014
Steigers / Ligplaatsen		
Steigers / Ligboxen Delfzijl	42	51
Steigers Eemshaven	136	126
Totaal steigers/ligplaatsen	178	176
Retributie wateroppervlak		
Delfzijl	92	92
Eemshaven	-	-
Totaal retributie wateroppervlak	92	92
Opbrengst water en stroom scheepvaart		
Water leveranties	184	95
Stroom leveranties	16	20
Totaal opbrengst water en stroom scheepvaart	200	115
Totaal scheepvaartgerelateerd	1.479	1.395

 Ter identificatie
 Ernst & Young Accountants LLP

Terreinen core business

Omschrijving	31 december 2016	31 december 2015
Erfpachtopbrengsten		
Industrieterreinen Delfzijl	5.306	5.044
Industrieterreinen Eemshaven	7.459	7.095
Totaal erfpachtopbrengsten	12.765	12.138
Tijdelijk verhuur		
Huuropbrengst terrein Delfzijl	672	617
Huuropbrengst terrein Eemshaven	361	695
Totaal tijdelijke verhuur	1.033	1.312
Optievergoedingen		
Terrein Delfzijl	-	39
Terrein Eemshaven	227	174
Totaal optievergoedingen	227	214
Vergoeding overslag faciliteiten	45	60
Totaal terreinen core business	14.070	13.725

Terreinen non-core business

Omschrijving	31 december 2016	31 december 2015
Huur landerijen en opstallen		
Delfzijl	125	135
Eemshaven	8	51-
Totaal huur landerijen en opstallen	133	84
Vent- en jachtvergunningen	3	3
Recognities (vergunningen)	15	15
Opbrengsten (nuts)infrastructuur	6.103	5.965
Totaal terreinen non-core business	6.254	6.067
Opbrengsten grondverkoop	21.016	2.465

11. Overige opbrengsten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31 december 2016	31 december 2015
Werkzaamheden/dienstverlening t.b.v. derden	3.032	2.954
Overige opbrengsten	255	175
Totaal overige opbrengsten	3.287	3.129

Het grootste deel van de opbrengst vanuit werkzaamheden/dienstverlening ten behoeve van derden bestaat uit de dienstenvergoeding (2016: € 2,736 mln) welke door GR Havenschap Groningen Seaports betaald wordt aan Groningen Seaports voor het uitvoeren van de publieke taken.

TOTAAL BEDRIJFSOPBRENGSTEN

54.328

35.732

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Bedrijfslasten

12. Salarissen en sociale lasten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31 december 2016	31 december 2015
Salarissen	7.013	7.772
Sociale lasten	1.443	1.520
Totaal Salarissen en sociale lasten	8.456	9.292

Salarissen	31 december 2016	31 december 2015
Salarissen	5.303	5.628
Secundaire kosten personeel	688	1.122
Inactieven	0	3
Externe loonkosten	1.022	1.019
Totaal Salarissen	7.013	7.772

Sociale lasten	31 december 2016	31 december 2015
Pensioenlasten	680	752
Overige sociale lasten	763	767
Totaal Sociale lasten	1.443	1.520

Medewerkers	2016	2015
Aantal	77	84
Ziekteverzuim	3,29%	7,29%

Externe loonkosten	2016	2015
Projectmedewerkers	468	497
Ziektevervanging	92	515
Overige personeelskosten derden	1.159	734
Doorbelast investeringsprojecten	697-	727-
Totaal	1.022	1.019

Beloning bestuurder en commissarissen

De bezoldiging van de Raad van Commissarissen over 2016 bedraagt € 32.500 (2015: €26.500). Dit betreft een vergoeding voor de voorzitter van de Raad van Commissarissen en de voorzitter van de Auditcommissie.

Groningen Seaports valt niet onder de reikwijdte van de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector (WNT). Bij oprichting van de vennootschap in 2013 is met de bestuurder separaat afgesproken dat de bezoldiging beperkt blijft tot de normen van de op dat moment vigerende WNT-wetgeving. In concreto betekent dit dat de bezoldiging bevroren is op het niveau ultimo 2013.

Pensioenen

Groningen Seaports heeft de pensioenen ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). Aan het personeel is een pensioen toegezegd op basis van een middelloonregeling. Geen rekening is gehouden met eventuele actuariële risico's die verband houden met de voornoemde pensioenregeling.

Omdat er naast de betaling van pensioenpremies geen verplichting bestaat ten aanzien van de pensioenregeling is geen voorziening getroffen. De dekkinggraad van het ABP bedroeg per 31-12-2016 95,3%. Wettelijk is bepaald dat de dekkinggraad 128% dient te zijn en dat de dekkinggraad niet langer dan 5 jaar onder de 104,2% mag liggen. Groningen Seaports heeft geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen ingeval van een tekort bij het ABP, anders dan het voldoen van toekomstig hogere premie-bijdragen. Om deze reden worden de op een periode betrekking hebbende premiebijdragen in die periode ten laste van het resultaat gebracht.

13. Afschrijvingen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31 december 2016	31 december 2015
Gronden en terreinen	4.088	4.086
Bedrijfsgebouwen	207	202
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.927	1.471
Overige materiele vaste activa	858	847
Totaal Afschrijvingen	7.080	6.605

14. Overige kosten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31 december 2016	31 december 2015
Core business	1.322	1.015
Project en transactie	10.823	2.167
Structurele onderhoudskosten	5.463	4.873
Voorzieningen	1.237-	1.779-
Overige kosten	2.916	3.619
Totaal Overige kosten	19.285	9.895

Core business

Omschrijving	31 december 2016	31 december 2015
Marketing en Public Relations	1.310	1.010
Ontwikkeling projecten	11	5
Totaal core business	1.322	1.015

Project en transactie

Omschrijving	31 december 2016	31 december 2015
Projectgerelateerde bijdragen	762	1.432
Transactiegerelateerde kosten	10.061	735
Totaal project- en transactie	10.823	2.167

De projectgerelateerde bijdragen betreft met name kosten voor projecten in de voorbereidende fase. Het gaat hierbij onder meer om kosten voor onderzoek naar optimalisering van het gebruik van utiliteiten en sedimentmanagement. De transactiegerelateerde kosten betreft met name de kostprijs van de gronden die in het boekjaar zijn verkocht.

Structurele onderhoudskosten

Omschrijving	31 december 2016	31 december 2015
Baggerkosten	2.643	2.813
Onderhoud infrastructurele werken	2.118	1.503
Beheerskosten	702	556
Totaal structurele onderhoudskosten	5.463	4.873

Voorzieningen

Omschrijving	31 december 2016	31 december 2015
Voorziening infrastructuur	-527	-289
Voorziening baggerkosten	-732	-1.639
Voorziening geluidsisolatie	23	149
Totaal voorzieningen	-1.237	-1.779

Als gevolg van lager uitgevallen aanbesteding voor onderhoud ten laste van de voorziening, minder noodzakelijk onderhoud en herijking van het activabeleid heeft er een vrijval vanuit de voorziening infrastructuur en voorziening baggerkosten plaatsgevonden in 2016. Ten behoeve van geluidsisolatie voor woning rondom het industriegebied in Delfzijl heeft in 2016 een dotatie aan de voorziening plaatsgevonden.

Overige kosten

Omschrijving	31 december 2016	31 december 2015
Huisvestingskosten	428	422
Middelen en materialen	693	691
Kantoorkosten	224	218
Administratie en algemene kosten	1.197	1.616
Kosten GR Groningen Seaports	373	673
Totaal Overige kosten	2.916	3.619

Onder de administratie en algemene kosten is € 152.500 aan accountantskosten verantwoord. De accountantskosten kunnen als volgt worden verbijzonderd:

Kosten Accountant	2016	2015
Onderzoek van de jaarrekening	125	136
Adviesdiensten op fiscaal terrein	28	16
Totaal	153	152

De 'Kosten GR Groningen Seaports' bestaan uit rente deelnemers 2016, accountantskosten en personele inhuur. In 2015 is besloten dat Groningen Seaports NV deze kosten vanaf het moment van verzelfstandiging draagt.

TOTAAL BEDRIJFSLASTEN	34.821	25.791
OPERATIONEEL RESULTAAT	19.506	9.940

15. Resultaat deelnemingen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31 december 2016	31 december 2015
RSCG (Groningen Railport)	185	171
Fivelpoort CV	-665	-453
Kosten	0	0
Totaal Resultaat deelnemingen	-480	-281

16. Financiële baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31 december 2016	31 december 2015
Financiële baten	279	262
Financiële lasten	-7.129	-6.371
Totaal Financiële baten en lasten	-6.850	-6.109

Financiële baten

Omschrijving	31 december 2016	31 december 2015
Rente diversen	279	262
Totaal Financiële baten	279	262

Financiële lasten

Omschrijving	31 december 2016	31 december 2015
Rente langlopende leningen	-4.145	0
Rente kasgeldleningen	-248	-3.732
Rente lening Groningen Seaport GR	-660	-660
Borgstellingspremie Groningen Seaports GR	-2.075	-1.980
Totaal Financiële lasten	-7.129	-6.371

Een deel van de betaalde rente is als bouwrente aan een aantal projecten toegerekend en geactiveerd. De toegerekende bouwrente is gebaseerd op het werkelijk betaalde rente en de cumulatieve investering in de projecten. Voor 2016 gaat het om een rentepercentage van 2,64% waarbij € 521.000 is geboekt als bouwrente. De overige betaalde rente is ten laste gebracht van het resultaat. De borgstellingspremie heeft betrekking op de aan GR Havenschap Groningen Seaports betaalde vergoeding voor de verkregen borgstelling voor de financiering op basis van de afgesloten borgstellingsovereenkomst tussen GR Havenschap Groningen Seaports en Groningen Seaports NV.

NETTO RESULTAAT

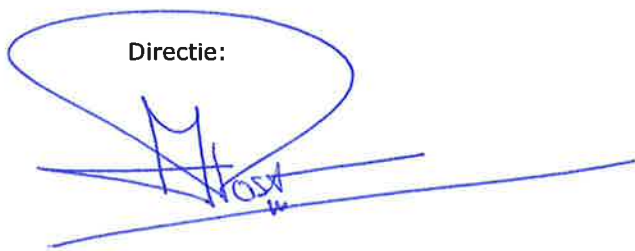
12.176

3.550

K. Ondertekening van de jaarrekening

Delfzijl, 03 februari 2017

Directie:

H.D. Post

Raad van commissarissen:

L.C. Bruggeman

H. Roose

H. Staghouwer

M. van Beek

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

EY Building a better
working world 56

L. Overige gegevens

Statutaire winstbestemmingsregeling

De winstbestemming vindt plaats overeenkomstig artikel 26 van de statuten. Daarin is bepaald dat het resultaat ter beschikking staat van de algemene vergadering.

Voorstel winstbestemming 2016

Aan de algemene vergadering wordt voorgesteld om het resultaat ad. €12.176.393 toe te voegen aan de overige reserves ter aanwending van nieuwe investeringen in haveninfrastructuur.

Gebeurtenissen na balansdatum

Na 31 december 2016 hebben zich de volgende gebeurtenissen voorgedaan welke belangrijke financiële gevolgen hebben voor Groningen Seaports:

- Er bestaat het voornemen om Fivelpoort CV en Fivelpoort Beheer BV te liquideren, onder voorbehoud van goedkeuring door de Algemene vergadering van Aandeelhouders. De Raad van Commissarissen heeft het voorstel goedgekeurd. Groningen Seaports zal de voorraad uitgeefbare gronden overnemen.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de aandeelhouders en de directie van Groningen Seaports N.V.

Verklaring over de in deze jaarstukken opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Groningen Seaports N.V. te Delfzijl gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in deze jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Groningen Seaports N.V. op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De jaarrekening bestaat uit:

- ▶ de balans per 31 december 2016;
- ▶ de winst-en-verliesrekening over 2016;
- ▶ het kasstroomoverzicht over 2016;
- ▶ het overzicht van het totaalresultaat over 2016;
- ▶ de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van Groningen Seaports N.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaan uit:

- ▶ het bestuursverslag;
- ▶ de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderneming.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de directie onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 3 februari 2017

Ernst & Young Accountants LLP

drs. B.W. Litter, RA

Corsanr: 2016.0xxxx

AANDEELHOUDERSBESLUIT

(inzake jaarrekening 2016)

Besluit van de enig aandeelhouder van de naamloze vennootschap: **Groningen Seaports N.V.**, statutair gevestigd te Delfzijl en kantoorhoudend te 9934 AR Delfzijl, Handelskade Oost 1 (postadres: Postbus 20004, 9930 PA Delfzijl), ingeschreven in het handelsregister onder nummer 58141057; hierna ook te noemen: **Vennootschap**.

DE ONDERGETEKENDE:

Havenschap Groningen Seaports, gevestigd te Delfzijl, kantoorhoudende te 9934 AR Delfzijl, Handelskade Oost 1 (postadres: Postbus 20004, 9930 PA Delfzijl), zijnde een rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen, voorheen genaamd: Havenschap Delfzijl/Eemshaven, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van zeven april negentienhonderdnegenentachtig, nummer 89.008542, en in werking getreden op één januari negentienhonderdnegenentig; hierna ook te noemen: **Aandeelhouder**;

NEEMT HET VOLGENDE IN AANMERKING:

- A. de Aandeelhouder is de houder van alle aandelen op naam in het geplaatste kapitaal van de Vennootschap;
- B. de Vennootschap heeft geen aandelen aan toonder uitgegeven;
- C. met medewerking van de Vennootschap zijn geen certificaten van aandelen uitgegeven en is geen recht van vruchtgebruik of pandrecht op de aandelen van de Vennootschap gevestigd ten gevolge waarvan de vruchtgebruiker of pandhouder de rechten heeft die de wet toekent aan de houders van met medewerking van de Vennootschap uitgegeven certificaten;
- D. de statutaire directeur en de commissarissen van de Vennootschap hebben de gelegenheid gehad advies uit te brengen;
- E. artikel 20.5 van de statuten van de Vennootschap opent de mogelijkheid tot het nemen van aandeelhoudersbesluiten buiten vergadering;

Corsanr: 2016.0xxxx

EN BESLUIT HIERBIJ BUITEN VERGADERING:

1. De jaarrekening van Groningen Seaports N.V. over 2016 vast te stellen;
2. kwijting en decharge te verlenen aan de directeur van Groningen Seaports N.V. voor het door hem in 2016 gevoerde beleid;
3. kwijting en decharge te verlenen aan de commissarissen voor het door hen in 2016 uitgeoefende toezicht;
4. en het resultaat ad M€ 12,176 toe te voegen aan de overige reserves.

Bovenstaand aandeelhoudersbesluit is genomen nadat het Algemeen Bestuur van de Aandeelhouder op 11 mei 2017 heeft besloten over de wijze waarop het stemrecht op de aan de Aandeelhouder toekomende aandelen in de Vennootschap zal worden uitgeoefend, bij welk besluit werd besloten om bedoeld stemrecht uit te oefenen op de wijze zoals hiervoor vermeld.

ONDERTEKENING

Dit besluit is ondertekend in de plaats en op de datum zoals hieronder bij de handtekening is vermeld.

.....
naam : P.H.R. Brouns
functie : Voorzitter van het
Algemeen Bestuur
plaats : _____
datum : _____

Verslag van Raad van Commissarissen 2016

Inleiding

De RvC heeft kennis genomen van het verslag van de directeur over het boekjaar 2016. De jaarrekening is door EY gecontroleerd en op 3 februari 2017 van een goedkeurende controleverklaring voorzien. De RvC adviseert de aandeelhouder de jaarrekening 2016 vast te stellen en decharge te verlenen aan de directeur.

Strategie en toezicht.

De RvC houdt toezicht op het beleid van de directeur en op de algemene gang van zaken in de vennootschap en staat de directeur en het management met raad ter zijde. De RvC richt zich bij de vervulling van zijn taak naar het belang van de vennootschap. De RvC neemt daarbij ook in aanmerking de maatschappelijke aspecten die voor de organisatie relevant zijn. De wijze waarop de RvC haar taak uitoefent is vastgelegd in de statuten van Groningen Seaports en het door de aandeelhouder vastgestelde Reglement van de RvC.

Samenstelling en taakverdeling van de RvC

De RvC bestaat statutair uit vijf leden. Sinds juli 2015 is de positie die onder voordracht van het College van Burgemeester & Wethouders van de gemeente Delfzijl wordt ingevuld vacant. Betreffende deze vacante positie heeft het College van B&W van de gemeente Delfzijl, bij brief van 24 februari 2016, de aandeelhouder van de vennootschap gevraagd gebruik te maken van de statutaire mogelijkheid de kwaliteitseis behorende bij een nieuwe voordracht ter zijde te schuiven. Op 25 april 2016 heeft de aandeelhouder conform besloten. Ook het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen heeft, bij brief van 12 juli 2016, een dergelijke procedure voorgesteld aan de aandeelhouder, waarop door laatstgenoemde op 25 oktober 2016 positief is besloten. De provincie preludeerde met deze procedure op het voorgenomen terugtreden van de eerder onder provinciale voordracht benoemde commissaris.

Statutair is bepaald dat ook in geval van een vacante positie de RvC kan besluiten als ware hij volledig.

De verhouding man / vrouw in de Raad is ultimo het boekjaar 3 mannen en 1 vrouw.

De RvC bestaat ultimo 2016 uit de volgende leden:

De heer H. (Henk) Staghouwer (voordracht Provincie Groningen)
mevrouw M. (Marijke) van Beek (voordracht gemeente Eemsmond)
de heer H. (Herman) Roose (voordracht Ondernemingsraad)
de heer L.C. (Bert) Bruggeman.

Binnen de RvC bekleedt de heer Bruggeman de functie van voorzitter. De RvC wordt ondersteund door de secretaris van de vennootschap, dhr. R.O. (René) Genee. Commissarissen worden benoemd voor een periode van vier jaren. Ze kunnen één maal worden herbenoemd. De RvC heeft een rooster van aftreden vastgesteld en dit ter informatie aan de Algemene vergadering aangeboden. In dit rooster wordt, rekening houdend met het gegeven dat meerdere commissarissen gelijktijdig zijn benoemd, de mogelijkheid geschapen om commissarissen in de tijd gespreid te laten aftreden.

De RvC is in het najaar van 2016, op verzoek van het Dagelijks Bestuur van de aandeelhouder, gestart met de werving en selectie van twee nieuwe commissarissen. De Raad maakt daarbij gebruik van de profielschets RvC. Deze profielschets is op 2 juli 2015 door de Algemene vergadering vastgesteld.

Nevenfuncties en scholing

De leden van de RvC vervullen een reeks nevenfuncties. Deels zijn dat functies die ze vanuit hun hoofdwerkzaamheden op formele grond verrichten, overige nevenfuncties worden vervuld vanuit diverse motieven, zoals de wens specifieke deskundigheid in te brengen of maatschappelijke betrokkenheid te tonen. Een volledige lijst van nevenfuncties is als bijlage aan dit verslag toegevoegd. Teneinde accuraat en up-to-date de toezichthoudende functie te kunnen blijven vervullen hebben diverse leden van de RvC in het kader van permanente educatie bij- en nascholingsactiviteiten verricht.

Vergaderingen

De RvC is in 2015 zes keer in vergadering bijeen gekomen. Bij de reguliere vergaderingen is de directeur aanwezig. Conform de statutaire bepalingen daaromtrent heeft de RvC (voorgenomen) directiebesluiten die niet reeds eerder middels vigerende begroting en bedrijfsplan waren goedgekeurd beoordeeld en goedgekeurd. Specifiek ging het daarbij in 2016 om goedkeuring van grondtransacties van bestaande klanten in de Oosterhorn en op het Datapark Eemshaven.

De RvC heeft in de vergaderingen middels goedkeuring van periodieke financiële rapportages controle en toezicht gehouden op het gevoerde financiële beleid. Als basis voor het toezicht over de komende jaren heeft de RvC de begroting over 2017 en het bedrijfsplan voor de jaren 2017-2021 goedgekeurd.

Nadat de Raad in november 2015 daar al zijn goedkeuring aan had gegeven, heeft de aandeelhouder op 12 februari 2016 positief besloten over het nieuwe financieringsarrangement voor de vennootschap. Met het voltooiën van dat dossier heeft de Raad zich vervolgens in 2016 gericht op beleidsmatige dossiers als deelnemingen, de kostenstructuur van de vennootschap en de gronduitgifte in koop en erfpacht. Veel van de bevindingen zijn meegenomen in de informele gesprekken die zijn gevoerd met de aandeelhouder over zijn in voorbereiding zijnde aandeelhoudersstrategie. Die strategie is op 25 oktober 2016 door de aandeelhouder vastgesteld en vormt sindsdien voor de Raad het kader voor zijn toezichthoudende werkzaamheden.

Verder is door de Raad veel gesproken over de door de directie ingezette strategie grip te krijgen op oranje-groene stroom (in de directe nabijheid opgewekte groene stroom) om daarmee het vestigingsklimaat in de Groninger havens te verbeteren en de doelstellingen van de Havenvisie 2030 te behalen. Veel aandacht, met name in de auditcommissie, is besteed aan de vennootschapsplicht waar Groningen Seaports vanaf 1 januari 2017 onder valt. In de komende jaren zal dit dossier vooralsnog, totdat helderheid is verkregen van de Rijksoverheid over de door hen gehanteerde fiscale uitgangspunten, zeer bepalend zijn voor

eerder genoemde beleidsmatige dossiers als deelnemingen, gronduitgifte en kostenstructuur.

In 2016 heeft de Raad het initiatief genomen om te komen tot een aanpassing van de topstructuur van de vennootschap. Gezien de grote kansen en uitdagingen die de vennootschap de komende jaren tegemoet gaat achtte de Raad het verstandig de huidige éénhoofdige directie tot een tweehoofdige directie uit te breiden om zo kwetsbaarheid in de top te voorkomen én om de benodigde directie-aandacht voor zowel in- als externe processen te garanderen. De Raad heeft dit middels profielschetsen en, formeel noodzakelijke, aanpassingen van statuten en directiereglement voorbereid en deze ter goedkeuring aangeboden aan de aandeelhouder. De aandeelhouder heeft dit goedgekeurd en vastgesteld en de Raad gevraagd de werving en selectie van een nieuwe extra bestuurder ter hand te nemen. Ook de Ondernemingsraad van de vennootschap heeft hierover positief geadviseerd. Ultimo 2016 was deze procedure nog niet zo ver gevorderd dat er al een benoeming kon plaats vinden.

Overleggen

In de Algemene vergadering van Aandeelhouders op 25 april 2016 is door de aandeelhouder de jaarrekening over 2015 vastgesteld en is over dat boekjaar decharge verleend aan RvC en directeur.

Verder zijn de voorzitter van de RvC alsmede de voorzitter van de auditcommissie op uitnodiging aanwezig geweest bij, en hebben als zodanig deelgenomen aan, vergaderingen van het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports. In deze AB-vergaderingen werd besloten over het stemrecht van de Gemeenschappelijke Regeling als (enig) aandeelhouder van de vennootschap. Tevens zijn de DB-leden van de Gemeenschappelijke Regeling op uitnodiging aanwezig geweest bij enkele informele overleggen van RvC en directeur. De voorzitter van de RvC heeft een evaluatief gesprek gevoerd met de voorzitter van de Gemeenschappelijke Regeling, waarbij de voorzitter van de Gemeenschappelijke Regeling sprak namens de aandeelhoudende partij in de vennootschap. De voorzitter van de RvC heeft regelmatig voortgangs- en agenda overleggen gevoerd met de directeur. Ook heeft de voorzitter van de RvC op incidentele basis individuele gesprekken gevoerd met MT-leden. Tevens hebben de voorzitters van de RvC en van de auditcommissie overleg gehad met de Ondernemingsraad van de vennootschap.

Commissies

In lijn met de gedachten rond professionalisering van intern toezicht en uitvoering van de governance-richtlijnen functioneert binnen de RvC een auditcommissie conform een door de RvC vastgesteld reglement. De auditcommissie heeft een adviserende functie voor de RvC.

Leden van de auditcommissie zijn de heer Roose en mw. van Beek. De heer Roose vervult in de auditcommissie het voorzitterschap. De auditcommissie ziet toe op interne risicobeheersings- en controlesystemen, de financiële informatieverschaffing door de directeur en op de rol van de interne auditfunctie. Ook let de auditcommissie erop dat de aanbevelingen van de accountant worden opgevolgd en beoordeelt de commissie het beleid m.b.t. ICT. In 2016 heeft de auditcommissie zes keer vergaderd en daarin diverse

rapportages en voorgenomen transacties besproken, alsmede de begroting en het bedrijfsplan. Tevens heeft de auditcommissie overlegd met de accountant. In 2016 is de auditcommissie nauw geïnformeerd over de voorbereidende besprekingen van de Nederlandse zeehavens, waaronder Groningen Seaports N.V., met de Belastingdienst betreffende de per 2017 geldende Vpb-verplichting.

Zelfevaluatie en jaargesprek directeur

Eveneens in lijn met de governance-richtlijnen is de RvC in september voor een zelfevaluatie bijeengekomen. De RvC heeft zijn eigen functioneren kritisch beschouwd, mede in het licht van de verwevenheid met de hoofdfuncties van de RvC-leden die op basis van een bindende voordracht zijn benoemd. Op basis van input vanuit de gehele RvC hebben de voorzitter en een lid van de Raad het jaargesprek met de directeur gevoerd.

Beloningsbeleid

Het beloningsbeleid van Groningen Seaports N.V. is in 2016 in de vergaderingen van de RvC niet als onderwerp behandeld. Omdat Groningen Seaports met de verzelfstandiging de CAO van het Havenbedrijf Rotterdam heeft overgenomen was een nadere bespreking van het beloningsbeleid niet nodig of urgent. Wat de beloning van de leden van de RvC zelf betreft, vermelden we dat de bezoldiging van de commissarissen Bruggeman en Roose valt binnen de normen van de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). Deze norm geldt overigens wettelijk niet voor Groningen Seaports N.V., maar heeft de aandeelhouder als uitgangspunt aangegeven. De commissarissen die vanuit hun bestuurlijke functie bij de participanten in de aandeelhouder zijn geïnstalleerd verrichten hun taken onbezoldigd.

Dankwoord

De RvC bedankt de medewerkers en leiding voor het vele werk dat in 2016 met succes is verricht. De gesprekken die de leden individueel of als RvC hebben gevoerd in de organisatie zijn open en transparant geweest. Veel aandacht is daarbij besteed aan een robuuste en toekomstbestendige financiële basis onder de jonge vennootschap. De RvC wil zich met de organisatie richten op een toekomst waarin met vertrouwen wordt gewerkt aan realisatie van de doelstellingen van Groningen Seaports N.V..

Bert Bruggeman

Voorzitter Raad van Commissarissen Groningen Seaports N.V.

Lijst van nevenfuncties leden Raad van Commissarissen 2016

Dhr. Bert (L.C.) Bruggeman

- voorzitter Raad van Toezicht Noordwest Ziekenhuisgroep Alkmaar/Den Helder
- voorzitter bestuur Noorderzon Festival Groningen
- vicevoorzitter raad van toezicht Wageningen University and Research
- vicevoorzitter Raad van Toezicht Stichting Dimence Groep
- lid Raad van Toezicht GGz-organisatie Stichting Dimence Groep Deventer
- lid Raad van Commissarissen Maastricht Health Campus
- advieswerkzaamheden

Dhr. Herman (H.) Roose

- COO/CPO Central Industry Group NV (tot en met november 2016)
- lid Raad van Advies H&S Groep
- voorzitter Raad van Commissarissen Partner Logistics Europe (ICSH)
- lid van de raad van Commissarissen Roose&Roose BV
- bestuurslid Stichting Noordelijke Cultuur Fonds
- bestuurslid Stichting Drenthe Kunst Cultuur & Natuur

Dhr. Henk (H.) Staghouwer

- gedeputeerde provincie Groningen
- lid Noordelijk Overleg Landelijk Gebied
- lid Noordelijk landbouwberaad
- lid van de herinrichtingscommissie Oost-Groningen en Gronings-Drentse Veenkoloniën
- voorzitter Stuurgroep Agenda van de Veenkoloniën
- lid regiegroep innovatie Veenkoloniën
- lid IPO-bestuursadviescommissie Vitaal Platteland
- lid IPO-bestuurscommissie Duurzame Ontwikkeling en Waterbeheer
- lid IPO-Comité van Toezicht EU-POP
- lid dagelijks en algemeen bestuur Waddenfonds
- voorzitter platform Economie en Ecologie in balans
- lid Regie College Wadden (RCW)
- lid Stuurgroep Waddenprovincies
- lid opdrachtgeverschap Waddengebied
- lid Stuurgroep Integraal Managementplan Eems-Dollard
- voorzitter International Wadden Sea Forum
- lid Klankbordgroep Nationaal Park Lauwersmeer
- plaatsvervangend lid dagelijks bestuur Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN)
- plaatsvervangend lid algemeen bestuur SNN
- lid bestuurscommissie SNN Stedelijke Ontwikkeling en Milieu
- plaatsvervangend lid bestuurscommissie SNN Economische Zaken
- lid van de raad van commissarissen NW Waterbedrijf Groningen
- voorzitter stuurgroep Blauwestad
- voorzitter Provinciaal Netwerk Landelijk Gebied
- lid Raad van Advies Waddenzeehavens

- voorzitter Stichting landinrichting en bodemverontreiniging
- lid bestuur Huis Nederlandse Provincies
- lid Actieteam Grensoverschrijdende Economie en Arbeid
- lid Comité van de Regio's (Europese Unie)
- lid vicevoorzitter NSC Marine Resources Group

Mw. Marijke (M.) van Beek

- burgemeester gemeente Eemsmond
- voorzitter Bestuurlijk Waddenzeeoverleg CRW
- voorzitter KNRM, plaatselijke commissie Eemshaven
- vicevoorzitter Lokale Driehoek Burgemeesters, Politie en Openbaar Ministerie (Appingedam, Bedum, Delfzijl, Eemsmond, Loppersum en Ten Boer)
- voorzitter Stuurgroep Economische Zaken, Infra en Arbeidsmarktbeleid (DEAL)
- voorzitter Stuurgroep Economie en Arbeidsmarktbeleid (G11)
- voorzitter Stuurgroep Breedband
- voorzitter Werkorganisatie VTH DEAL
- lid Algemeen Bestuur Veiligheidsregio
- lid Dagelijks Bestuur Aardbevingsgemeenten
- lid Raad van Advies Stichting Eemsdeltagreen
- lid Regionaal College Politie
- lid Bestuurlijke Stuurgroep NCG
- lid AB G11-gemeenten
- lid Stuurgroep IABR
- lid Bestuur Stichting Discriminatie Meldpunt Groningen

Voorstel aan Algemeen Bestuur

Datum AB-vergadering: 11 mei 2017

Nummer: 2017.00923

Voor akkoord

Datum

Paraaf

Secretaris: A.A. Swart

21 april 2017

Onderwerp: Vaststelling aangepast artikel in reglement RvC

In het vigerende reglement van de Raad van Commissarissen (RvC) is een paragraaf opgenomen betreffende de secretaris. De RvC acht het gewenst om de secretarisfunctie t.b.v. de RvC los te koppelen van de secretariaatsfunctie van de vennootschap, en stelt daarom aan de aandeelhouder voor paragraaf 1.4 van het reglement als volgt vast te stellen:

Secretaris

- 1.4.1 De RvC wordt bijgestaan door een secretaris.
- 1.4.2 Alle leden van de RvC hebben toegang tot advies van en dienstverlening door de secretaris.
- 1.4.3 De secretaris ziet er in adviserende zin op toe dat juiste procedures worden gevolgd en dat wordt gehandeld in overeenstemming met de wettelijke en statutaire verplichtingen van de RvC. De secretaris assisteert de voorzitter van de RvC bij de organisatie van zaken betreffende de RvC (informatie, agendering, verslaglegging van vergaderingen, evaluatie, opleidingsprogramma, etc.).
- 1.4.4 De secretaris kan zijn taken uit hoofde van dit Reglement, of onderdelen daarvan, delegeren aan een door hem in overleg met de voorzitter van de RvC benoemde plaatsvervanger.

Huidige tekst

- Secretaris van de Vennootschap
- 1.4.1 De RvC wordt bijgestaan door de secretaris van de Vennootschap. De secretaris is dezelfde persoon als de secretaris van de Directie.
 - 1.4.2 Alle leden van de RvC hebben toegang tot advies van en dienstverlening door de secretaris van de Vennootschap.
 - 1.4.3 De secretaris van de Vennootschap ziet erop toe dat juiste procedures worden gevolgd en dat wordt gehandeld in overeenstemming met de wettelijk en statutaire verplichtingen van de RvC. De secretaris van de Vennootschap assisteert de voorzitter van de RvC bij de organisatie van zaken betreffende de RvC (informatie, agendering, verslaglegging van vergaderingen, evaluatie, opleidingsprogramma, etc.). De secretaris van de Vennootschap is als zodanig tevens secretaris van de RvC.
 - 1.4.4 De secretaris van de Vennootschap kan zijn taken uit hoofde van dit Reglement, of onderdelen daarvan, delegeren aan een door hem in overleg met de voorzitter van de RvC benoemde plaatsvervanger.
 - 1.4.5 De secretaris van de Vennootschap verricht tevens werkzaamheden voor de Directie, zoals voorzien in het Reglement van de Directie.

Het Reglement kan van tijd tot tijd na voorafgaande goedkeuring van de AvA (art. 4.6.3.) door de RvC worden gewijzigd. Voorafgaand aan wijziging van dit Reglement vindt terzake overleg plaats met de Directie.

Voorstel:

Het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld de stem in de Algemene vergadering van Aandeelhouders zodanig uit te brengen dat met de wijzigingen genoemd in het voorstel van de RvC wordt ingestemd.

Voorwaarden:

Financieel: n.v.t.
Mandaat: AB

Bijlage: Voorstel aan de aandeelhouder

Van: RvC Groningen Seaports NV
Aan: DB GR
Betreft: vaststelling aangepast artikel in reglement RvC
31 maart 2017

Aan de aandeelhouder wordt voorgesteld:

- ***Artikel 1.4 van het reglement van de Raad van Commissarissen van Groningen Seaports NV conform onderstaande formulering vast te stellen.***

In het vigerende reglement van de Raad van Commissarissen (RvC) is een paragraaf opgenomen betreffende de secretaris. De RvC acht het gewenst om de secretarisfunctie t.b.v. de RvC los te koppelen van de secretariaatsfunctie van de vennootschap, en stelt daarom aan de aandeelhouder voor paragraaf 1.4 van het reglement als volgt vast te stellen:

Secretaris

1.4.1 De RvC wordt bijgestaan door een secretaris.

1.4.2 Alle leden van de RvC hebben toegang tot advies van en dienstverlening door de secretaris.

1.4.3 De secretaris ziet er in adviserende zin op toe dat juiste procedures worden gevolgd en dat wordt gehandeld in overeenstemming met de wettelijke en statutaire verplichtingen van de RvC. De secretaris assisteert de voorzitter van de RvC bij de organisatie van zaken betreffende de RvC (informatie, agendering, verslaglegging van vergaderingen, evaluatie, opleidingsprogramma, etc.).

1.4.4 De secretaris kan zijn taken uit hoofde van dit Reglement, of onderdelen daarvan, delegeren aan een door hem in overleg met de voorzitter van de RvC benoemde plaatsvervanger.